

9/2016

Porin Kirkkosanommat

Kauneimmat Joululaulut alkavat, s. 4. Uusi virsikirja otetaan käyttöön, s. 8.

Armoa⁺
2017!
Reformaatio 500 v

Armo
2017!

Reformaation juhlavuosi

alkaa ensimmäisenä adventtina 27.11.

Reformaatio-juttusarja alkaa, s. 10. Markku Kaanaa vapaaehtoistyössä, s. 16.

25.11.2016

Uutta laulettavaa virsikirjaan

Kristinuskoa on historiassa kuvattu laulavaksi uskonnoksi. Nimitys lienee johtunut jumalanpalveluksien runsaasta laulusta ja musiikista. Reformaatio, erityisesti Martti Luther, uudisti myös jumalanpalvelusmusiikkia. Luther muutti seurakuntalaulun kansankieliseksi ja teki itse monia virsiä, joista tunnetuimpia Suomessa ovat Enkeli taivaan lausui näin ja Jumala ompi linnamme.

Kansankielinen seurakuntavirsi levisi nopeasti luterilaiseen maailmaan, Suomeenkin jo 1500-luvun lopussa. Vuosisatojen aikana olemme saaneet useita suomalaisia virsikirjoja ja runsaasti suomenkielisiä hengellisiä laulettavaa sekä virsiä että hengellisiä lauluja.

Reformaation kansankielisestä virrestä on tullut jatkuvasti hedelmää tuottava laulupu.

Tulevana adventtina otetaan käyttöön tuon laulupuun uudet hedelmät. Virsikirjaamme on lisätty lähes 80 uutta virttä. Adventtisunnuntaina uuden kirkkovuoden ja Reformaation juhluvuoden merkeissä uudet virret otetaan käyttöön kirkkoissa kautta Suomen.

Uusista virsistä osa on vanhoja tuttuja, osan esimerkiksi sävel on tuttu ja osa Suomessa kokonaan uusia. Kannattaa tulla tutustumaan uusiin virsiin ja laulamaan yhdessä tuttua Hoosiannaa.

Laulaminen jatkuu tutusti adventtiaikana Kauneimpien joululaulujen merkeissä. Joululaulutkin, ainakin Suomessa, ovat tuon saman reformaation laulupuun hedelmiä.

Tervetuloa laulamaan ja hyvää adventtiaikaa!

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@evl.fi

Hoosianna, Ystäväni!

Oletko kirjoittanut Jeesukselle kirjettä? Sain kerran tehtäväksi kirjoittaa Hänelle. Aloittaminen oli vaikeaa. Mietin, mitä sanottavaa minulla olisi Hänelle, sellaista, jonka voisin tallentaa paperille.

Aloitin arvokkaasti, aivan kuten maalliselle esivallallekin on tapana, ja yritin kirjoittaa parasta käsialaani: "Parahin Herra Jeesus". Sitten kerroin kuulumiseni. Tiesin, että Hän tietää ne ilman kertomistakin, mutta niin pääsin alkuun.

Pian huomasin, että tuntui hyvältä avata sisintä. Oivalsin, että Hän tuntee minut paremmin kuin minä itseni ja että voin kirjoittaa ihan omana itsenäni.

Mitäpä, jos Sinäkin kirjoittaisit adventtina Jeesukselle. Sillä ovea Vapahtajalle raottamalla voimme päästä lähemmäksi Häntä, toisiamme ja samalla itseämme.

Oma persoonammekin on tuntematon ja yllätyksiä täynnä. Millainen sitten onkaan itse Kristus! On hyvä antaa tilaa Hänelle – elämässä, ajankäytössä ja sydämessä, jotta rauha, rakkaus ja toivo voisivat tulla sisään.

Adventti on pienen paaston aikaa. Voimme siis kieltäytyä jostakin, ja keskittyä enemmän Kristukseen ja lähimmäisiimme. Kristillinen paasto on itsekästä mieltämme ja mukavuudenhaluamme vastaan tehty oma valintamme antaa aikaa rukoukselle, Jumalan sanalle ja kirkossa käymiselle, siis uskolle ja Jumalan rakkaudelle.

Kristus kutsuu ja etsii meitä. Hän rukoilee lakkaamatta puolestamme.

Meillä on lupaa huutaa Hänelle: "Hoosianna!" Se on rukous ja tarkoittaa: Oi auta, pelasta! Rukous on myöntymistä siihen, ettemme voi löytää Kristusta itse. Se on kaipauksista ja odotusta, että Kristus kääntää laupiaat kasvosensa puoleemme ja tekee majansa sydämeemme. Hän on rakkaus, joka voi avata

ruostuneetkin portit ja tuoda hyvyyden ja armon.

Siksi valoisin mielin kirkastakaamme toistemme tietä kohden Vapahtajamme seimeä. Sekin on rakkauden lahjaa lähimmäiselle, ette saattelee häntä joulumielle valoa pimeyteen lisäämällä, vaikka kynttilöin, kirjeellä tai hymyllä.

Uskon, että Kristus on kirjeestäsi iloinen. Siitä kirjeestä ei tarvitse kantaa edes huolta, osaako posti viedä sen perille.

Ihanaa ja levollista adventin matkaa!

HELENA KUUSIRANTA
MERI-PORIN SEURAKUNNAN VS. KIRKA

"On hyvä antaa tilaa Kristukselle – elämässä, ajankäytössä ja sydämessä, jotta rauha, rakkaus ja toivo voisivat tulla sisään."

Ikätoveruus takaa yhteisen jaettavan

Viime keväänä *Kirkkosanomista* ja minusta tuli mielessäni erityisen läheinen pari, parhaat kaverukset.

Ai miksi? Siksi, kun oivalsin, että me olemme nähneet päivänvalon toukokuussa 1956. Olemme kuusikymppisiä ja ikätovereita. Tässä mainiossa iässä saa keskittyä elämään, eikä tarvitse enää arvutella, mitä tekisi isona. Ehkä lehtimaailmassa sitä pitää joskus pohtia, ainakin silloin, kun toimitussihteeri vaihtuu.

Yhteisistä tasavuositako johtuu, että kirjoitan tätä palstaa mieli hartaana ja juhlanavasta? Juhlan tuntua saattaa lisätä sekin, että taas syttyä valot tuhannet ja Hoosiannaa huudetaan uuden kirkkovuoden merkeiksi. Ensi kertaa kuitenkin kirjoitan kuusikymppisenä tähän lehteen, ikätoveriini.

Nuorempana en ymmärtänyt, mikä hinku edesmenneellä apellani oli tavata ikätoveriitan, joiden luo hän olisi yhteisillä matkoillamme halunnut poiketa. Mielellään hän raportoi, minkä tien varrella tahti takana asui

rippikoulu-, sota- tai kansalaisopiston puutyöpiiriin oppilaskaveri.

En vielä oivaltanut, mikä ilo ikätoverien tapamisessa on.

Oletko huomannut, miten sama ikä herättää mielessä lämpimiä läikähdyksiä, vaikka toinen osapuoli olisi muuten vieras ihminen? Jos olet 39-vuotias ja junassa vieresi osuu saman ikäinen matkustaja, saatat helposti kuvitella, millaista on olla 39-vuotias ilman, että toinen kertoo siitä.

Tai jos olet 47-vuotias ja kansalaisopiston puutyöpiirissä saman ikäisen harrastajan kanssa, tiedät, millä sanoilla keskustelu avataan ikätoverin kanssa.

Vaan on asialla myös kipeämpi puolensa, tämän kepeämmän rinnalla. Isoveljeni sairastui 34-vuotiaana vakavasti ja kuoli vain joitain päiviä ennen 46. ikävuotensa täyttymistä. Mieleni hämmäntävissä syövereissä tässä kuulemassa määriteltiin miehen elämän perus-

mitta, vaikka hyvin tiesin, ettei se niin ole. Seitsemän vuotta nuorempana minulla oli kurottavana kiinni isonveljen etumatka. Tunsin ajoittain pakkomieltteen omaista pyrkimystä säilyä hengissä vähintään saman verran kuin isovelji. Helpotti, kun aikanaan pääsin veljen ikätoveriksi.

Nyt olen saanut elää siitä ekstra-vuosia jo enemmän kuin kaikki hänen sairautensa vuodet – enimmäkseen terveenä ja työkykyisenä. Vaan osaanko siitä kyllin kiittää?

SEPPO LAAKSO
PSYKOTERAPEUTTI, RETRIITTIKODIN ISÄNTÄ

Porin Kirkkosanomien

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja:** Kari Erkkola. **Toimitussihteeri:** Matti Kuhna. **Toimitusneuvosto:** Porin seurakuntien viestinnän neuvottelukunta. **Osoite:** Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin:** 0400 309 815. **Internet:** poriev.fi. **Sähköposti:** tiedotus@poriev.fi. **Kustantaja:** Kotimaa Oy, PL 279, 00181 Helsinki. **Jakelu:** Posti Oy. Jakeluhuomautukset Postille. **Ilmoitusmyynti:** Pirjo Teva, p. 040 680 4057. **Seuraava numero ilmestyy 16.12.2016.**

Luther-näytelmä esitettiin edellisen kerran Teljän kirkolla syksyllä 2013. Suosio oli suuri, sillä kaikki halukkaat eivät mahtuneet sisälle näytelmää katsomaan. Lutherin painajaisiin eläytyivät Ari Elorinne ja Pori Dance Companyn tanssijat.

Luther-näytelmä on yksi teemavuoden huipentuma

Reformaatiota juhlistetaan yhtymän seurakunnissa monipuolisesti.

Reformaation, eli uskonpuhdistuksen, 500-vuotisen historian juhlistaminen on käynnistymässä Porin seurakuntayhtymässä.

Virallisesti juhluvuosi aloitetaan ensimmäisen adventin jumalanpalveluksissa tulevana sunnuntaina, jolloin kaikissa Porin seurakunnissa otetaan käyttöön kirkolliskokouksen viime syksynä hyväksymät uudet virret.

— Tapahtumien tarkoituksena on nostaa esille seurakuntiemme työtä ja pitää samalla osallistumiskynnystä niin matalalla, että kaikki uskaltaisivat tulla mukaan. Tämän

pitää olla tavallisen seurakuntalaisen juhla, kiteyttää ytimen seurakuntayhtymän reformaatiotyöryhmän ja kirkkovaltuuston puheenjohtaja Harri Saine.

Jatkuvaa ideointia

Hänen mielestään massojen tavoittaminen juhluvuoden aikana ei ole itseisarvo.

— Enemminkin pitää olla kyse siitä, että seurakunnat voivat tuoda esille omia erityispiirteitä ja tavoittaa tapahtumiin omia seurakuntalaisiaan. Juhlavuoden ideointi on jatkuva prosessi, joka elää vielä ensi keväänäkin.

Hän itse pitää juhluvuoden näkyvimpiä tapahtumina Suomi-Areenaa, jossa kirkko on varta vasten mukana, sekä Teljän kirkolla vuoden kuluttua nähtävää ja suuren suosion saavuttanutta kirkkonäytelmää *Luther-villikarju viinitarhassa*.

Tässä vaiheessa on tehty päätös siitä, että Matti Mäntylän ohjaama näytelmä esitetään neljä kertaa.

— Juhlavuoden aikana on myös tärkeää havaita se, miten usko yhdistää sukupolvien ketjuja ja vaikuttaa myös pitkän maailmaa.

Meri-Pori lähes valmiina

Meri-Porin seurakunnassa merkivuoden tapahtumat ovat pientä viilausta vaille valmiiksi päätettyinä, kertoo vs. kirkkoherra Helena Kuusiranta.

— Toki voimme vieläkin ottaa mukaan jotain uutta, jos joku saa hyvän idean vaikkapa kesällä vuotta.

Yksi on pienimuotoinen ja neliosainen "Näkökulmia Lutheriin", jossa uskonpuhdistaja Martti Lutheria tarkastellaan virsien ja seurakunnan teologien alustusten kautta. Alustusten jälkeen seurakuntalaisilla on mahdollisuus kommentointiin.

Sarjan viimeinen osa on sijoitettu ensi vuoden syksyn juhlaiviikolle.

"Juhlavuoden rakentaminen on ollut työntekijöillemme ja luottamushenkilöillemme kiinnostava kokemus, vaikka työtä onkin ollut paljon."

HELENA KUUSIRANTA
MERI-PORIN VS. KIRKKOHERRA

Tärkeät markkinat

Yksi merkittävä tapahtuma Meri-Porissa on helatorstaina toteutettavat keskiaikaiset markkinat, joihin osallistuvat voivat halutessaan pukeutua teeman mukaisesti. Markkinoilla nähdään myös itse Luther Katharina-vaimonsa kanssa.

Meri-Porin alueen kirjastoissa kiertää vuoden mittaan Vanha hengellinen kirja ja Raamattu-näyttely.

— Olemme halunneet luoda teemakokonaisuuden, jossa on juhlavimpien tapahtumien lisäksi tarjolla myös aivan arkisia asioita. Juhlavuoden rakentaminen on ollut työntekijöillemme ja luottamushenkilöillemme kiinnostava kokemus, vaikka työtä onkin ollut paljon, Kuusiranta ynnää.

Reformaatio näkyy myös *Kirkkosanomissa*. Tässä lehdessä käynnistyy seitsemänosainen juttusarja, jossa reformaatiota ja Lutheria käsitellään kattavasti puolelta ja toiselta. Luvassa on lisäksi reformaatioaiheisia tietoisuuksia.

Ajantasaiset ja seurakunnittaiset tiedot reformaation juhluvuoden vietosta Porissa löytyvät netistä sivulta *Reformaatio 500 Pori*. Sivustoa päivitetään sitä mukaa kuin seurakunnat tekevät lopullisia päätöksiä omista tapahtumistaan.

MATTI KUHNA

Hietanen yhteisen kirkkoneuvoston johtoon

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli on valinnut Meri-Porin kirkkoherran, lääninrovasti Heimo Hietasen Porin seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajaksi vuosiksi 2017–2018.

Tällä hetkellä puheenjohtajana toimii Keski-Porin kirkkoherra Kari Erkkola.

Virkajärjestelyjä Länsi-Porin seurakunnassa

Pastori Reija Nordströmille on annettu viranhoitomääräys Länsi-Porin seurakunnan vt. kappalaiseksi vuodenvaihteesta lukien siihen asti, kunnes uusi kappalainen aloittaa virassa.

Minna Marjanieniemi on puolestaan valittu Länsi-Porin seurakunnan vs. seurakuntapastoriksi samasta ajasta lukien siihen asti, kunnes uusi kappalainen aloittaa virassa.

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli päätti järjestelyistä kokouksessaan marraskuun alussa.

Seitsemän hakee Länsi-Porin kappalaiseksi

Seitsemän kiinnostunut haki määräaikaan mennessä Länsi-Porin seurakunnan kappalaiseksi.

Hakijat ovat Houtskarinkappeliseurakunnan kappalainen Janne Heikkilä, Länsi-Porin seurakuntapastori Tanja Häkkinen, pastori Minna Järvinen, Länsi-Porin seurakunnan seurakuntapastori Jussi Kärmelä, Laitilan seurakunnan kappalainen Ritva-Liisa Meriö, Kaarinan seurakunnan kappalainen Jorma Pesonen sekä Rauman seurakunnan seurakuntapastori Ilkka Riihimäki.

Punkari yhtymän sairaalateologiksi

Janne Punkari on valittu Porin seurakuntayhtymän sairaalateologin virkaan ensi vuodeksi. Punkari on jo hoitanut kyseistä sairaalateologin virkaa heinäkuun alusta alkaen. Tämän pestin on määrä kestää kuluvan vuoden loppuun asti.

Poikakuoron avustus muuttui äänestyksessä

Porin Poikakuoro saakin Porin seurakuntayhtymältä 2 000 euron avustuksen aiemmin esitetyn tuhannen euron sijaan.

Porin yhteinen kirkkoneuvosto joutui äänestämään summan suuruudesta kokouksessaan 26. lokakuuta ja kokouksessa tehty esitys suuremmasta summasta vei voiton äänin 8-4.

Saamansa summan poikakuoro käyttää kirkkomusiikkiin sekä musiikkityöhön Porin seurakuntien kirkkoissa.

Silokallion paloilmointijärjestelmä päivitetään

Porin kirkkovaltuustolle esitetään, että Silokallion kurssikeskuksen paloilmointijärjestelmän lämpöilmaisimet vaihdetaan savuilmaisimiin. Samalla ne tehdään osoitteelliseksi, jolloin oikea palopaikka voidaan nopeammin paikallistaa.

Kuluva vuoden investointiohjelmassa on Pietäniemen seurakuntatalon korjauksiin varattu 20 000 euroa. Korjaustöitä jatketaan ensi vuonna, joten summa voidaan siirtää Silokallion paloilmointijärjestelmän uudistamiseen.

Kauneimmat Joululaulut keräsivät myös viime vuonna Noormarkun kirkon täyteen laulajia.

Joulukonsertteja Porin kirkoissa

Ahlaisten kirkko

- * Su 27.11. klo 15 *Joulun odotus*, Anne Mattila. Liput Petra's Café tai tuntia ennen kirkon ovelta 15 e, tuotto Punainen sulka -keräykseen. Järj. Lions Club Pori Pohjoinen.
- * Pe 9.12. klo 18.30 Kehitysvammaisten konsertti, vapaaehtoisien ohjelmamaksun tuotto käytetään kehitysvammaisten virkistyspäivään, myös joululevyn myyntiä. Seurakunnasta pastori Minna Järvinen.
- * To 15.12. klo 18 Sini Tuomisalon konsertti.

Keski-Porin kirkko

- * Pe 25.11. klo 19 *Porin Gospelkuoro*, joht. Minna Liettyä-Tyni.
- * Su 27.11. klo 18 *Porin Poikakuoro*, joht. Vuokko Järvenpää, soitinyhtye, urut Juhani Romppanen.
- * To 1.12. klo 18 Musiikkiluokkien joulukonsertti.
- * Pe 2.12. klo 19 *Club for Five*.
- * La 3.12. klo 15 *Laulu-Miehet*, joht. Matti Hyökki.
- * Su 4.12. klo 18 *Lapsikuoro Katajanmarjat*, joht. Mira Vassilev.
- * Ma 5.12. klo 18 *Porin Mies-Laulun Isänmaallinen konsertti*, joht. Guido Ausmaa, urut Juhani Romppanen.
- * Ke 7.12. klo 19 *Palmgren-Konservatorio Kamarikuoro*, joht. Agnes Paraczk.
- * La 10.12. klo 19 *Juhlava joulukonsertti*, Tempori, Sembre-Balanssi ja Katajanmarjat, joht. Ognian ja Mira Vassilev, urut Juhani Romppanen.

- * Ke 14.12. klo 19 *UMO Jazz Orchestra*.
- * To 15.12. klo 19 sopraano Pia Freund ja urut Kalevi Kiviniemi.
- * Pe 16.12. klo 19 *PTS band*.
- * La 17.12. klo 22 *Porin Laulajat*, joht. Leelo Lipping, solisti Marja Haapaniemi, urkusoolo ja säestys Juhani Romppanen, ohjelma 15 e.
- * Su 18.12. klo 18 *Porin Poikakuoro*, joht. Vuokko Järvenpää, soitinyhtye, urut Juhani Romppanen.
- * To 22.12. klo 19 *Länsi-Porin seurakunnan lapsikuoro*, Ville Salonen, tenori.
- * Pe 23.12. klo 20 *Primadonnat*, joht. Raija-Leena Utela-Nieminen, urut Juhani Romppanen.

Lavian kirkko

- * Su 4.12. klo 14 *Mielenrauhaa Jouluksi*, järj. Lavian Lions.
- * Ti 20.12. klo 17 *Joulu saapuu portin luo* -konsertti.

Länsi-Porin kirkko

- * Ke 14.12. klo 19 *Porin laulajat*, joht. Leelo Lipping, solisti Marja Haapaniemi, säestys Juhani Romppanen, ohjelma 15 e.
- * Su 18.12. klo 16 *Lapsikuoro Katajanmarjat*, joht. Mira Vassilev.

Metsäkappeli

- * Su 27.11. klo 15 *Pihlavan laulajat*.

Noormarkun kirkko

- * Su 27.11. klo 18 Nevo Drom -lauluyhtye & Tino Grönstrand, Kari Penttinen, vapaa pääsy.
- * Su 11.12. klo 18 *Kaharin laulajat*.
- * To 15.12. klo 19 *Risto Nevala*, ohjelma 15 e, järj. Lions club.

Pihlavan kirkko

- * Su 4.12. klo 15 *Kahvikonsertti*, Niilo Suhonen, laulu, Eeva Lindholm, piano ja urut. Vapaa pääsy, vapaaehtoinen kahviraha Kanneljärviyölle. Kahvit (Meri-Porin Partiolilta).
- * Ke 14.12. klo 18 Sini Tuomisalon konsertti.

Reposaaren kirkko

- * Ti 13.12. klo 18 Sini Tuomisalon konsertti.

Teljän kirkko

- * Su 27.11. klo 18 *Armas Maasalon Adventivesper*, Teljän Kamarikuoro, joht. Anne-Marie Grundstén, urut Pia Ylitalo-Maunula, pastori Silja-Maaria Kavasto.
- * Pe 16.12. klo 18 *Teljän kirkkokuoro* ja Luminoso-kuoro, johtaa Hanna Salminen.
- * Ke 21.12. klo 19 *Joulun sanoma kuuluu kaikille*, runot Liisamaija Laaksonen, Teljän Kamarikuoro, Anne-Marie Grundstén, urut ja kuoronjohto. Ohjelma 10 e.

Kauneimmat Joululaulut

Suosittujen yhteislaulutilaisuuksien kausi alkaa 1. adventtisunnuntaista ja jatkuu loppiaiseen.

Sunnuntai 27.11.

- * Marja-Liisa ja Martti Svensbergillä klo 18, Kullaantie 1025, Lavia.

Torstai 1.12.

- * Länsi-Porin kirkko klo 18, Lasten Kauneimmat Joululaulut, Marja Lehtonen, Leelo Lipping.

Perjantai 2.12.

- * Haunia-Kallialan kylätalo klo 19, Noormarkuntie 734, Lavia.

Sunnuntai 4.12.

- * Viasveden Mäntypirtti klo 14, Kyläyhdistys tarjoaa kahvit klo 13.30 alkaen.
- * Ahlaisten kirkko klo 18, Saara Hakiluoto-Kartio, Anne Saarinen, Hanneli Grönlund.

Keskiviikko 7.12.

- * Ruosniemen kirkko lasten Kauneimmat Joululaulut klo 10, Ruosniemen koululaisia ja perhekerholaisia, Terhi Kujansuu, Paula Brander, Kristiina Jokinen, Heidi Jutila, pienimuotoista tarjoilua.

- * Sampolan kerhohuone klo 18, Janne Peltopiri, Hanna Salminen, laulu Marika Haapajärvi, Marja-Terttu Sundell, Puhurintie 22.
- * Tuomarinkatu 2 De vackraste jul sångerna i De gamlas hem kl 18, Anne-Marie Grundstén, Jarkko Willman, glögg och pepparkakor.

Torstai 8.12.

- * Länsi-Porin kirkko Kauneimmat Joululaulut maailman kielillä klo 18.
- * Keski-Porin kirkko oppilaitosten Kauneimmat Joululaulut klo 19, mm. Palmgren-konservatorio puhallinorkesteri, Ilona Kontinen, Guido Kriik.
- * Riuttala-Mustajoen kylätalo klo 19, lämmintä päälle, tilassa ei lämmitystä, Kullaantie 317, Lavia.

Perjantai 9.12.

- * Olotupa klo 12, Ojuntie 2.

Lauantai 10.12.

- * Väinölän kirkko lasten Kauneimmat Joululaulut klo 16, Pia Ylitalo-Maunula, lapsikuoro Tuhannet Sydämet, Noora Tapiainen, Satu Katila.

Sunnuntai 11.12.

- * Pihlavan kirkko klo 14, Helena Kuusiranta, Pekka Tyni.
- * Keski-Porin kirkko lapsiperheiden Kauneimmat Joululaulut klo 15, Heikki Hesso, Päivi Holkko.

- * Pinomäen koulu klo 15, Noora Tapiainen, Anne-Marie Grundstén, Pinomäentie 190.
- * Metsäkappeli klo 18, Pirjo Tiira, Pekka Tyni.
- * Keski-Porin kirkko klo 18, Eeva-Liisa Virkkunen, PTS-vaskiyhtye, Juhani Romppanen.
- * Länsi-Porin kirkko klo 18, Reija Nordström, Leelo Lipping.
- * Teljän kirkko klo 18, Noora Tapiainen, Hanna Salminen, kirkkokuoro.

Tiistai 13.12.

- * Lyttilän rukoushuone klo 18, Heikki Hesso, arpajaiset, kahvitarjoilu ja joulutorttu.

Keskiviikko 14.12.

- * Serafinan kerhohuone klo 13, Marketta Lehto.
- * Lassilan kirkko klo 18.
- * Preiviikin kirkko klo 18, kahvi klo 17.30.
- * Reposaaren kirkko klo 18, Saaren kiertäjien partiolaisia tuo lyhyissä Rauhan tullen, Hanne Tobiasson, Hanneli Grönlund.
- * Metsästysseuran Maja klo 19, Lavia.

Perjantai 16.12.

- * Tammösten tupa klo 10.

Sunnuntai 18.12.

- * Pormestarinluodon seurakuntakoti klo 13.
- * Lattomeren kirkko klo 14.
- * Martintalo klo 14, Noora Tapiainen, Pia

Ylitalo-Maunula.

- * Ruosniemen kirkko klo 15.
- * Lampin koulu kannesta kanteen klo 17, Minna Järvinen, Pekka Tyni.
- * Pihlavan kirkko Lasten Kauneimmat Joululaulut klo 17, Meri-Porin seurakunnan lapsityö, Hanneli Grönlund.
- * Lavian kirkko klo 18.
- * Noormarkun kirkko klo 18.
- * Teljän kirkko klo 18, Silja-Maaria Kavasto, Hanna Salminen, Luminoso-kuoro.

Maanantai 19.12.

- * Pihlavan kirkko Kauneimmat Joululaulut kannesta kanteen klo 18, Saara Hakiluoto-Kartio, Pekka Tyni.

Keskiviikko 21.12.

- * Noormarkun kirkko klo 18.
- * Hopeakoto klo 18.
- * Pietniemen seurakuntatalo klo 18, Mika Kyytinen, Sakari Salminen.

Loppiaisen 6.1.

- * Esivallankatu 6 klo 14 loppiaisen Kauneimmat joululaulut, Pia Ylitalo-Maunula.
- * Porin seurakuntakeskus klo 14, lähetysten Kauneimmat Joululaulut.

Kauneimmat Joululaulut soivat unohdetuille lapsille

Etiopialainen aids-orpo Abdulaziz isoäitinsä kanssa.

Kauneimmat Joululaulut alkavat soida jälleen ensimmäisestä adventista 27.11. alkaen. Kauneimmat Joululaulut -tilaisuus on tärkeä osa monen suomalaisen jouluperinteitä.

Seurakuntien järjestämissä Kauneimmat Joululaulut -tilaisuuksissa kerätään kolehti Suomen Lähetysseuran ulkomaiseen työhön. Tänä vuonna kampanjan teemana ovat lapset. Maailmassa on miljoonia lapsia, jotka ovat orpoja tai elävät muuten vailla riittävää turvaa. Lähetysseura ohjaa keräystulot kehitysmaiden lasten koulutukseen, lasten ja äitien terveydenhuoltoon sekä perheiden toimeentulomahdollisuuksien parantamiseen.

Voittaako Sydämeeni joulun teen taas?

Kauneimpien Joululaulujen verkkosivuilla kauneimmat-joululaulut.fi voi käydä äänestämässä omaa joululaulusuosikkiaan ja niin vaikuttaa seuraavan vuoden vihkon valikoimaan. Äänestäneiden kesken arvotaan potkukelkka ja kylpylälippuja Flamingo Spahan. Viime vuoden äänestyksessä voittivat tutut suosikit Sydämeeni joulun teen ja Varpunen jouluamuna.

Kolehtiin voi osallistua kännykällä

Jos joululaulutilaisuuteen ei tule otettua mukaan sopivan kokoista kolehtirahaa, ei huolta, kolehdin voi maksaa myös tekstiviestillä. Ohjeet viiden tai kymmenen euron arvoiseen lahjoitukseen löytyvät lauluvihkon takakannesta.

**KAIKKEA KIVAA KOTIIN
KEITTIÖTUNING**

WWW.KEITTIOTUNING.FI

HAUTAKIVET
YM. KIVIALAN TYÖT
SUORAAN
KIVIVEISTÄMÖITÄ
KYLÄÄREISTÄ
AK-KIVI
Kiviveistämönä 39, 28760 Pori
puh. 02-6486075 www.ak-kivi.fi

**Rantasen
HAUTAUSTOIMISTO**

Luotettava ja ammattitaitoista hautauspalvelua vuodesta 1918

Itäpuisto 12 Pori p. 02 6332 707 www.rantasenhautaukstoimisto.fi

Diakonialaitoksen Hautauspalvelut

Pori, Eteläpuisto 10 (02) 632 7011
Ulvila, Lauttaranta 5 (02) 538 9090
Harjavalta, Harjavallankatu 15 (02) 674 1505
Luvian Kulkda (02) 558 1364
Noormarkun Kulkapuoli (02) 548 4074
Kukkakauppa Meriheiniä, Merikarvia 044 373 6046

**SATAKUNNAN
HAUTAUSTOIMISTO**

Satakunnan Hautaukstoimisto Oy
Eteläpuisto 19, 28100 Pori
p. (02) 6415 131
(24h) 045 1334 840
www.satakunnanhautaukstoimisto.com

**Täydellistä hautausalan
palvelua.
Kuljetukset kaikkialle.
Muistotilaisuudet,
sidontatyöt.**

Puh. (02) 635 1160
Vesa Viitala 050 569 3653

Hautaukstoimisto
ANJA VIITALA OY
Uusikaivontie 40, PORI

**Sanalla
sanoen ja laulaen**

Nahkakantinen Raamattu
Laadukas Raamattu kultaisella nimipainatuksella. Myös nahkakantisia virsikirjoja. Valikoiman löydät netistä www.pipliakauppa.fi

Kolmikielinen Vuorisaarna
Upeasti kuvitettu Vuorisaarna. Kielet arabia-englanti-suomi. 6,50 €

Uudet virsikirjat
Virsi- ja laulukirjoissa on nyt 79 uutta soinnutettua virttä. Tilaa omasi adventiksi.

**voimasanoja
PIPLIA.**

piplia.fi
Suomen Pipliaseura | myynti 010 838 6520 | myynti@piplia.fi | www.pipliakauppa.fi

**Ilmoitukset osoitteeseen
ilmoitusmyynti@kotimaa.fi**

SACRUM
www.sacrum.fi

ADVENTTIKERÄYS

Joulun tärkein lahja

Tänäkin jouluna liian moni lapsi jää ilman riittävää ravintoa ja mahdollisuutta elää lapsen huoletonta elämää.

**Anna lapselle hyvä ja turvallinen lapsuus.
Anna nyt joulun tärkein lahja!**

Lähetä sana APU20 numeroon 16499 ja lahjoita 20 euroa.

**Lahjoita keräystilille:
FI33 1572 3000 5005 04,
viestiksi Adventtikeräys.**

**KIRKON ULKOMAANAPU
actalliance**

SB Apostolien harjoituksissa miehet ja pallo saavat kyytiä.

SB Apostolit tuovat kristilliset arvot pelikentälle

Viime vuodenvaihteessa perustettu salibandyjoukkue SB Apostolit haastaa kokeneempia joukkueita.

Kaikki sai alkunsa Evankeliumiyhdistyksen (SLEY) maanantaisählystä, johon kristityt nuoret aikuiset kokoontuivat pelaamaan ja pitämään hauskaa yhdessä. Vuodenvaihteessa 2015–2016 varsinaisen joukkueen muodostanut porukka perusti järjestön, jonka alla SB Apostolit pelaa. Tällä hetkellä joukkue pelaa miesten 5-divarissa.

— SB Apostolien perustamiselle oli monta syytä. Ensinnäkin kilpailemisessa on oma tunnelmansa pelaamiseen verrattuna. Toiseksi halusimme kehittää omaa kuntoa ja taitotasoa, sekä mitata niitä muihin verrattuna, Länsi-Porin seurakunnan seurakuntapastori Jussi Kärmeranta kuvailee.

Salibandyjoukkueen tarkoituksena on se, että kristityt nuoret aikuiset pitävät yhdessä hauskaa ja ovat kristillisenä esimerkkinä muille.

— Kristillisyyttä näkyy SB Apostoleissa siinä, että aloitamme aina harjoitukset ja pelit yhteisellä rukouksella. Pelipaidan selässä on Kirkko Porissa -logo, Kärmeranta kertoo.

— Meidän joukkueemme haluaa elää todeksi kristillisiä arvoja, kuten toisten kunnioittamista ja reilua. Periaatteemme on, ettei haluta painaa ketään alas vaan tehdä heistä parempia, niin kentällä kuin kentän ulkopuolella, Antti Itäkylä kuvailee.

Kokeneempien perässä

SB Apostolien jäsenlistalla on 20 lisensoitua pelaajaa, mutta tiluissa joukkue ei ole vielä koskaan ollut yhtä suuri. Tilaa uusille pelaajille siis on.

— SB Apostolit on suljettu joukkue, johon pääsee mukaan

Pastori Jussi Kärmeranta on SB Apostolien joukkueenjohtaja sekä puolustaja ja uskonnonopettaja Antti Itäkylä on pelaajavalmentaja sekä vasen hyökkääjä. Joukkue harjoittelee torstaisin Paanakedonkadun Pori-Hallilla.

Treenisalin kätöistä nousee välillä myös isomille areenoille.

kutsuttuna. Kuka tahansa saa tulla kokeilemaan pelaamista, ja jos tyyppi vaikuttaa sopivalta ja joukkueeseen on tilaa, niin voimme

pyytää pelaajaksi joukkueeseen, Antti Itäkylä rohkaisee.

— Virallisena jäsenenä joukkueessa oleminen vaatii pelaajalisenssin maksamista, johon Suomen Salibandyliitto velvoittaa, Jussi Kärmeranta muistuttaa.

SB Apostolit ei ole alkukaudesta vielä päässyt avaamaan pistetiliään.

— On meillä kyllä ollut sellaisia pelejä, että ollaan johdettu jossain kohtaa, mutta lopulta ottelu on kääntynyt vastustajalle, Jussi Kärmeranta nauraa.

— Meiltä puuttuu sellainen peliruuti, joka muilla joukkueilla on. Mutta meidän olemmekin uutuuna joukkueena lajin äärellä, ja pystytään kyllä haastamaan muita joukkueita, Antti Itäkylä miettii.

VAULA WRANG

Kirkkovene Joulutorilla

Porin ev.lut. seurakuntayhtymän seurakuntapalvelut ja seurakuntien työntekijät osallistuvat Joulutorille 19.–20.12.2016 Etunaukiolla. Seurakunnat kulkevat Joulutorilla kirkkoveneen kanssa. Sekä maanantaina että tiistaina klo 11 ja 15 lauletaan joululauluja teemalla "Tulokoon joulu" – Kirkko Porissa laulattaa joululauluja.

Jouluiloa vanhuksille ja lapsiperheille

Joulun lähestyessä ja monella porilaisella vanhuksella ja lapsiperheellä on taloudellisia vaikeuksia saada ruokaa joulupöytään. Lahjoitettavalla varoilla hankitaan ruokaa jouluksi Porin seurakuntien diakoniatyön kautta.

Lahjoituksen voi tehdä yksityishenkilöt, yritykset ja yhteisöt osoitteessa vapaaehtoistyö.fi/pori

Kotimaanapu on uusi hyväntekeväisyyspalvelu, jonka tuottama apu kohdistetaan täysimääräisesti Suomeen. Kotimaanapu auttaa monipuolisesti ja konkreettisesti vaikeuksissa olevia ympäri Suomen. Lapselle voidaan hankkia talvikengät, vanhukselle pesukone tai ruokaa vähävaraiselle perheelle.

Keräyksestä vastaa Kirkkopalvelut ry, yhteistyössä paikallisten evankelis-luterilaisten seurakuntien kanssa.

Osallistu Piparkakkutalo- kilpailuun

Perinteisen Porin Teljän seurakunnan Piparkakkutalokilpailun aihe on tällä kertaa Reformaatio.

Tuo piparkakkutalosi Teljän kirkolle perjantaina 16.12. mennessä. Piparkakkutalot huutokaupataan sunnuntaina 18. joulukuuta messun jälkeen seurakunnan joulukäviökoisen Syke-toiminnan tukemiseksi.

Lisätietoja antaa kappalainen Jarkko Willman, p. 0400 309 786.

Hiljaisuuden ilta Laviassa

Lavian seurakunta järjestää Hiljaisuuden ilta adventin alkaessa -tilaisuuden perjantaina 25.11. klo 17–20. Tapahtumapaikkana on Lavian kirkko, ja tilaisuudessa on mukana kirkkoherra Anna-Kaisa Hautala. Ohjelmassa klo 17 ohjauksen hiljaisuuteen, jonka jälkeen pidetään rukoushetki. Klo 18 pieni virikepuhe ja klo 19.30 ehtoollinen. Illassa on tarjolla glögiä, mehua ja pientä purtavaa. Mukaan voi ottaa oman huovan ja tyynyn. Ei ilmoittautumista, mutta osallistujan toivotaan sitoutuvan läsnäoloon koko ajaksi.

Seminaari vapaaehtoistyöstä

Rajaaminen tarpeen – Seminaari ammatillisen ja vapaaehtoistyön rajapinnasta Viikkarin Valkamassa torstaina 8.12. klo 14–17, Juhana Herttuankatu 17.

Seminaari on tarkoitettu kaikille asiasta kiinnostuneille. Järjestäjänä Porin valikoverkosto sekä Kansalaisareena ry. Ilmoittautumiset 1.12. mennessä osoitteessa webropolysurveys.com/S/E78635D-B9223669A.par

Kanttori Sakari Salmisen mielestä on hyvä, että virsikirjan lisäosassa on mukana paljon melodialtaan ja sanoituksiltaan valoisia virsiä ja lauluja. Mollivoittoisuus on perinteisesti korostunut suomalaisessa virsikulttuurissa.

Molli vaihtui duuriin virsikirjan lisäosassa

Mukana on virsien lisäksi gospelia, populaarimusiikkia ja jopa gregoriaanisiakin sävelmiä.

Adventtina Suomen kirkkoissa käytöön otettavan virsikirjan lisäosan virret ja laulut ovat peräsin hyvin erilaisista taustoista ja ovat poljennoltaan pääosin duurivoittoisia. Osa myös sopisi paremmin jonkin bändin esittämiksi.

Näin arvioi asiaa Länsi-Porin seurakunnan kanttori **Sakari Salminen**.

— Monia tulokkaita yhdistää laulajaystävällisyys. Niitä on siis helppoa laulaa myös ilman säestystä. Pitää myös muistaa, ettei kolmasosa lisäosaan päässeistä itse asiassa ole virsiä, vaan gospelia sekä gregoriaanisia ja jopa populaaripohjaisia sävelmiä.

Suojelusenkeli mukana

Ehkä tunnetuin mukaan päässyt suomalainen hengellinen sävelmä on *Suojelusenkeli*, joka on

numeroitu virreksi 971.

— Olisi ollut luontevaa, että se olisi päässyt mukaan jo jommassakummassa aiemmassa virsikirjauudistuksessa. Näin ei käynyt varmaankaan siksi, koska tuolloin on haluttu vetää tiukka raja virsien ja hengellisten laulujen välille. *Suojelusenkeli* kylläkin on peruspoljennoltaan hyvin virsimäinen.

Gospelista mukaan on päässyt **Jaakko Löytyn** *Kahden maan kansalainen*, joka myös on hyvin tunnettu.

— Sekin toimii virsikirjassa hyvin, ja on myös helppo laulaa yhteislauluna ilman säestystä. Se on tosin vähän raskas laulaa, mutta on vastapainoksi rytmitään tasainen.

Useita talvivirsiä

Uutta on sekin, että mukaan on nyt ensimmäisen kerran otettu useita talviaiheisiä virsiä. Yksi esimerkki tästä on **Tuomo Nikkolan** säveltämä ja **Leena Ravantin** sanoittama virsi 911 *Tal-*

ven valon saamme lumen myötä.

— Tämä on myös duuripohjainen virsi ja sillä tavalla laulajaystävällinen, että lauseet menevät säkeiden mukaan.

Brittilaulaja **Cat Stevensin** kuuluisa luontoaiheinen *Morning has broken* on mukana virsienä *Nousta sain aamuun*, joksi se näyttää sopivan myös kristillissävytteisen sanoituksensa puolesta yllättävän hyvin.

— Pienenä knoppina voin todeta, ettei kyseessä ole Stevensin alun perin tekemä kappale, vaan gaelinkielinen kansansävelmä, johon on liitetty brittiläisen **Eleanor Farjeonin** runo, Salminen kertoo.

Negro spirituaaleja edustaa virsi 932 eli *Oi ihmeellistä armaa*, joka tunnetaan paremmin alkuperäisellä nimellään *Amazing grace*. Tätä Salminen jo pitää haastavampana yhteislauluna, kun samaa tavua joudutaan venyttämään lauletaessa pitkälle.

TEKSTI JA KUVA: MATTI KUHNÄ

Hyvää virttä on helppo laulaa ilman säestystä

Laulajaystävällistä virttä on helppoa laulaa yhteislauluna, sen säkeistöt ovat luontevia ja sitä laulettaessa myöskään hengitys ei joudu liian ahtaalle. Lisäksi tällaisen virren voi laulaa ilman säestystä ja välisoittoa.

Tätä mieltä on Länsi-Porin seurakunnan kanttorina vuodesta 2004 toiminut **Sakari Salminen**.

— Hyvä esimerkki tästä on *Päivä vain ja hetki kerrallansa*. Sitä laulettaessa ei tarvitse turhaan miettiä välisoittojen pituuksia.

Salmisen mukaan virret ovat vuosisatojen aikana käyneet läpi pitkän kehityskaaren.

— Rukoilevaisilla vielä käytössä olevassa vuoden 1701 virsikirjassa virsiä leimaa melodian tasajakaisuus. Sen sijaan vuoden 1986 virsikirjassa on palattu takaisin 1600-luvulla vallinneen barokin ajan tanssillisuuteen.

Kirkkoväelle tutuksi

Salminen olisi toivonut, että nyt käytöön otettava virsikirjan lisäosaan olisivat päässeet mukaan esimerkiksi paljon esitetyt hengelliset laulut *Kristallivirta* ja *Pikkulintu riemuissa*.

Kaiken kaikkiaan hän arvioi, että lisäosan kokoajilla on ollut johtotähteenään saada mukaan erityyppisiä virsiä ja lauluja niin, että mahdollisimman moni löytäisi itselleen jotain sopivaa.

Länsi-Porin seurakunnassa virsikirjan lisäosa aiotaan veisata alusta loppuun viikoittain joitain kertoja alkuvuoden aikana.

— Uskon, että lisäosaan päässeistä virsistä ja lauluista ainakin jotkut nousevat yleisön keskuudessa suurempaan suosioon. Paljon tietysti myös riippuu siitä, millaisia valintoja kanttorit työsään tekevät, Salminen arvioi.

Laulu kantaa kohti joulua

Porilainen Aulikki Mäkinen on käynyt Kauneimmissa joululauluissa lapsuudestaan saakka. Laulutilaisuudet ovat hänen perheessään jokavuotinen perinne, josta alkaa valon juhlan todellinen odotus.

Noordmarkun Lassilan kirkko oli Aulikki Mäkinen lapsuuden kotikirkko. Siellä hän kävi Kauneimmissa joululauluissa jo pienenä. Laulu kuulosti juhlaalta kirkon kaikuissa tiloissa.

Perinne on jatkunut. Mäkinen on käynyt miehensä ja kahden poikansa kanssa tilaisuuksissa vuosittain. Laulut ovat perheessä varsinainen lähtölaukaus joulun.

— Kirkossa on ihana tunnelma ja lauluissa on joukkovoimaa, mietti Mäkinen.

Joulu lähestyy, valo lisääntyy

Kieltenopettajana lasten parissa työskentelevän Mäkinen ammatissa jouluaikana on kiireistä, kuten opettajilla yleensä. Kodin joululalmisteluja tehdään arjen velvollisuuksien ohessa.

Kun joulu lähestyy, valo lisääntyy. Näin myös Mäkinen perheessä. Adventtina laitetaan ulos valoja ja sisään sähkökynttilöitä. Iltaisin välkehti elävä tu-

Kukka-Maaria Cleve

Kauneimpia joululauluja mielellään kuunteleva Aulikki Mäkinen toivoo, että joululaulutilaisuuden juontaja myös hieman avaisi kunkin laulun taustoja.

li kynttilöissä. Joulu on perinteen aikaa.

— Kauneimpiin Joululauluihin menemme aina mahdollisimman lähellä joulua. Siitä alkaa rauhoittuminen.

Mäkinen toteaa opettajan ammatin olevan siitä ihana, että lasten kanssa saa elää läpi kaikkein vuoden juhlat. Lukuvuoden taittuessa kohti loppuaan tehdään jouluaskartelua. Joululauluja lauletaan englanniksi viimeisellä tunnilla ennen lomaa.

— Ja tietenkin koko odotus huipentuu joulujuhlaan, Mäkinen toteaa.

Maan päälle rauha

Mäkinen mielestä Kauneimpien joululaulujen lauluvallinnat ovat onnistuneita.

— On hyvä, että mukana on sekä perinteisiä että uusia lauluja. Toki monista uudemmistakin on jo tullut klassikkoja, esimerkiksi vaikkapa *Sydämeeni joulun teen*.

Tämä **Vexi Salmen** sanoittama ja **Kassu Halosen** säveltämä luomus on tullut tunnetuksi erityisesti **Vesa-Matti Loirin** tulkitsemana.

Mäkinen pitää oivallisena, jos tilaisuuden juontaja valottaa laulujen syntytaustaa.

Entä mikä on Aulikki Mäkinen oma suosikkilaulu?

— Hienoja joululauluja on erittäin paljon. Yksi nousee kuitenkin ylitse muiden: *En etsi valtaa, loistoa*. Siinä on mieluist sanat ja sävel tuntuu juhlaalta, jopa mahtipontiselta.

Tässä suuren suosion saavut-

taneessa **Sakari Topeliuksen** kirjoittamassa ja **Jean Sibeliuksen** säveltämässä laulussa pyydetään suloista joulujuhlaa niin rikkaille kuin köyhillekin.

— Aineellisen yltäkylläisyyden sijaan toivotaan taivaan valoa ja rauhaa maan päälle – sitä joulun sanomasta avautuvaa onnea, joka kohottaa katseet ylöspäin, Mäkinen toteaa lopuksi.

KUKKA-MAARIA CLEVE

Kauneimmat Joululaulut yhteislaulut tilaisuudet sivulla 4.

Yhtymän talousnäkymät ovat tiukat

Tulojen pienentyminen kiristää kukkaronnyörejä yhä enemmän lähivuosina.

Porin seurakuntayhtymän ensi vuoden budjetissa tulevan tilikauden tulot ennakoidaan 809 000 euron verran alijäämäiseksi.

Kuluvan vuoden budjettiin nähden alijäämä on tosin noin 47 000 euroa pienempi.

— On hyvä pitää mielessä, että samoin olivat talousarviot myös kahtena aiempana vuotena pakkasen puolella, mutta silloin tuloja saatiin kummassakin tapauksessa kirittyä positiiviseksi, muistuttaa Porin yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtaja **Harri Saine**.

Myös kuluvan vuoden osalta Porin seurakuntayhtymällä on mahdollisuus päästä positiiviseen tilinpäätökseen. Taustalla vaikuttaa se, että yhtymän talous on kuluvan vuoden kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana kehittynyt hyvin.

Monen tekijän summa

Sainen mukaan viimeisten kahdeksan vuoden aikana seurakuntayhtymän tilinpäätökset olivat ensin neljä vuotta negatiivisia ja nyt neljä viimeistä vuotta positiivisia. Tänä aikana päästään lopulta plussalle noin miljoonan euron verran.

— Porin seurakuntayhtymän talous on pysynyt hyvällä tasolla ja viime vuosina

€	TA 2017	TA 2016	TP 2015
toimintakate *)	- 13 974 227	- 14 091 909	- 13 139 071
verotulot	14 493 268	14 440 000	16 454 093
vuosikate	841 141	724 991	2 290 192
tilikauden tulos	- 808 859	- 857 752	604 577

*) toimintakate = toimintatuotot – toimintakulut

myös parantunut. Syynä on ollut veroprosentin korotus vuonna 2013 ja seurakuntien tekemät säästöt henkilömenoissa ja muissa toiminnoissa. Tiukkaa taloutta on pidetty, mistä suurkiitos lankeaa kaikille yhtymän seurakunnille ja työntekijöille, Saine suosituttaa.

Budjetti on laadittu tuloveroprosenttiolueksella 1,50.

Tulot vähenemässä

Seurakuntayhtymän tilikausien tulokset uhkaavat heikentyä kolmivuotiskaudella 2017-2019.

Yhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta ilmenee, että tulokset ovat 810 000 – 925 000 euroa miinuksella kyseisellä ajanjaksolla, koska tulot vähenevät selvästi riittävien tasapainottamistoimenpiteiden määrittelyä kesken.

Kirkkovaltuuston puheenjohtajana Saine arvioi, että pitkästä juoksusta taloussuunnittelun pitää lähteä nollatuloksesta tai lievästä plussasta. Jos suunnitelmat ovat pääsääntöisesti negatiivisia, eivät työntekijöiden eivätkä luottamushenkilöiden rahat riitä venymään montaa vuotta peräkkäin.

— Rakenteellisia muutoksia pitää tehdä ajoissa ja suunnitelmallisesti, jotta välttytään tekemästä äkkijarrutuksia, lomautuksia tai irtisanomisia. Siksi seurakunnissa ja yhtymässä on tehty henkilöstösuunnitelmia ja pohdittu tulevaisuuteen varautumista ajoissa. Vielä on paljon tehtävää, mutta oikealla tiellä ollaan.

Porin yhteinen kirkkovaltuusto käsittelee tulevan vuoden budjettia kokouksessaan ensi keskiviikkona.

MATTI KUHNÄ

Oppilaitostyö uuteen valmisteluun

Porin yhteinen kirkkoneuvosto on palauttanut seurakuntayhtymän oppilaitostyön järjestelyt uuteen valmisteluun.

Kirkkovaltuusto äänesti kokouksessaan 12. lokakuuta nurin kirkkoneuvoston esityksen oppilaitosteologin ja -diakonin virkojen yhdistämisestä kirkon oppilaitostyöntekijän viraksi 1.1.2017 alkaen. Kumoon äänestetyssä mallissa haettiin käytännöllisyyttä, joustavuutta ja säästöjä.

Tällä hetkellä kumpikin virka on vailla vakituista haltijaa.

Yhtymän senioreille tietoa

Kirkkoneuvosto on hyväksynyt senioriohjelman, jonka tavoitteena on tukea iäkkäiden työntekijöiden jaksamista työelämässä entistä pidempään. Tavoitteena on seniori-informaatio 55-vuotiaista alkaen.

Informaatiomateriaalia jaetaan 56-vuotiaille ja 57-vuotiaat kutsutaan senioreiden kanssa yhteiseen kahvitilaisuuteen.

Kuluvan vuoden alussa Porin seurakuntayhtymän työntekijöiden keski-ikä oli 49,39 vuotta. Noin joka kolmas vakituinen työntekijä kuuluu senioriohjelman piiriin.

Seurakuntayhtymän ensimmäinen senioriohjelma otettiin käyttöön vuonna 2005.

Ensimmäinen lähikeräyskohde käyttöön Porissa

Porissa on avattu ensimmäinen lähikeräyskohde lauantaina 5. marraskuuta tulipalossa kotinsa menettäneiden auttamiseksi.

Keräyksestä vastaa Kirkkopalvelut ry. yhteistyössä paikallisten evankelis-luterilaisten seurakuntien kanssa. Paikallisten seurakuntien kautta apu menee perille ihmiseltä ihmiselle.

Nyt avatun keräyksen avun perille ohjaa diakoni **Satu Katila** (e-mail satu.m.katila@evl.fi).

Kotimaanapu on uusi hyväntekeväisyyspalvelu, jonka tuottama apu kohdistetaan täysimääräisesti Suomeen. Kotimaanapu auttaa monipuolisesti ja konkreettisesti vaikeuksissa olevia ympäri Suomen. Lapselle voidaan hankkia talvikengät, vanhukselle pesukone, ruokaa vähävaraiselle perheelle tai katastrofin kohdattessa.

Kotimaanavusta Porissa lisätietoja saa **Ulla Kalliolta** ja valtakunnallisesti **Ilkka Kalmanlehdelta**.

Liivola vahvoilla Rauman kirkkoherraksi

Rauman kirkkoneuvosto esittää Suomen evankelis-luterilaisen Kansanlähetyksen työntekijää **Henry Liivolaa** seurakunnan uudeksi kirkkoherraksi.

Liivola on parhaillaan viidennessä työjaksolla lähetystyössä Japanissa. Aiemmin hän on toiminut myös pappina Riihimäen ja Lopen seurakunnissa. Hän myös haki Rauman kirkkoherraksi jo vuonna 2009.

Kirkkoneuvoston esitys on yksimielinen ja perustuu muun muassa haastatteluihin ja psykologisiin testeihin. Kirkkovaltuusto kokoontuu torstaina 24. marraskuuta. Hakijoita virkaan oli 14.

Perttulalle Pro ecclesiae -mitali

Kirkkohallitus on myöntänyt porilaiselle toimittajalle, filosofian maisteri **Marjaana Perttulalle** Pro ecclesiae -mitalin tämän ansiosta kirkon työssä.

Perttula on ollut kirkolliskokouksen jäsen vuosina 1996–2016. Kirkkohallituksen täysistunnon jäsenenä hän on istunut vuosina 2008–2012 ja varapuheenjohtajana vuosina 2012–2016.

Porin seurakuntayhtymän tiedustomikunnan/viestinnän neuvottelukunnan jäsenenä hän on toiminut vuodesta 1990 ja puheenjohtajana vuodesta 2003.

Pro ecclesia myönnettiin tällä kertaa kuudelle henkilölle.

Martti Luther

– uskonpuhdistaja vailla vertaa

Arvio: Lutherilla on ollut valtava vaikutus Suomeen ja suomalaisuuteen.

Kun puhutaan sak-salaisesta uskonpuhdistajasta **Martti Lutherista** (1483-1546), on aihekin laaja, arvot eläkkeellä oleva sairaalapastori **Hannu Salonoja** Porista.

— Myös Suomessa Lutherin vaikutus on ollut kiistaton. Ilman Lutheria Suomi ja suomalaisuus eivät olisi sitä, mitä ne nyt ovat. Samoin, puhutaan mistä tahansa herätysliikkeestä, aina taustalta löytyy jollain tavoin Luther.

Itse mihinkään herätysliikkeisiin kuulumattoman Salonojan mukaan Lutherin löydöt *Raamatusta* ovat suuria ja elämää mullistavia, eikä niiden yhteydessä ihmisiä ole eroteltu minkään raja-aitojen mukaan.

— Luther oli rauhanmies, ei mikään riitapukari, ja halusi ottaa asiat rauhallisesti. Hän halusi perustella kaiken oppinsa *Raamatulla*.

Kristus on keskipeste

Salonoja tähdentää, että luterilaisuus perustuu vahvaan raamatullisuuteen ja siihen liittyviin tulkintoihin. Luther korosti omassa opetuksessaan sitä, että ihminen saa synnit anteeksi uskomalla henkilökoh-taisesti Jeesuksen Kristuksen sovitus-tustyyhön. Tämä sovitus tuo kattaa kaiken eikä kukaan voi siihen enää mitään lisätä.

— Tämä merkitsee sitä, että armoa on tehdä asiat niin hyvin kuin mahdollista, mutta jos epäonnistuu, on aina mahdollisuus aloittaa alusta, Salonoja toteaa.

Myös oman työnsä sairaalapastorina hän on perustanut tälle pohjal-le, kun on voinut julistaa kuoleval-le ihmiselle synnit anteeksi. Tähän liittyen hänen mieleensä nousee koskettava muistikuva vuosien takaa.

— Pidän sairaalahartausta, jonka olin rakentanut **Paavalin** sanojen hartauden välimatkan päästä. Myöhemmin hän kommentoi minulle kyyneleet silmissä, että kaikki on hyvin, kun hän saa uskoa synnit anteeksi. Kaksi viikkoa myöhemmin hän sitten kuoli.

Tärkeä Saksa

Salonojan omat teologiset näkemykset saivat uutta syvyyttä vuosina 1973-1974, jolloin hän opiskeli Länsi-Saksassa Westfalenin yliopistos-sa sekä evankelisessa että katolises-sa tiedekunnassa. Tänä aikana hän tapasi paljon myös katolilaisia ja kä-

vi heidän kanssaan lukuisia teologi-sia keskusteluja.

— Katolilaisetkin puhuivat Lutherista lämpimästi siitä huolimatta, että tämän aloittama uskonpuhdistus aikanaan vei suuren määrän väkeä heidän kirkostaan. Pitää myös muistaa, ettei Lutherin oma tarkoitus suinkaan ollut hajottaa katolista kirkkoa, vaan pelkästään uudistaa sitä. Hän korosti kuuliaisuu-tta esivallalle eikä itse enää halunnut mitään uutta kirkkoa perustet-tavan.

Salonojan kontaktit Saksaan ovat edelleen vahvat ja hän on syvästi perehtynyt maan hengelliseen elämään ja sen historiaan.

Reformaation juhlavuonna Salonoja aikoo käydä runsaasti teema-tapahtumissa niin Suomessa kuin Saksassakin. Etusijalle hän laittaa sellaiset tapahtumat, joissa Lutherin esiin nostaman evankeliumin aitous korostuu.

— Toukokuussa aion käydä Wittenbergissä Saksassa kirkkopäivil-lä. Tapahtumatarjonta reformaation tiimoilta tulee olemaan maassa val-taissa.

MATTI KUHNÄ

Kolme vinkkiä seurakuntalaisille

Hannu Salonoja antaa seura-kuntalaisille kolme vinkkiä siitä, mitä asioita reformaation juhlavuonna kannattaa tark-kailla. Ensimmäiseksi hän mainitsee uskonpuhdistaja **Martti Lutherin** peräisin olevat virret.

— Esimerkiksi virren *Jumala onmpi linnamme* sanat ovat vahvas-ti syöpyneet monen mieleen. Samalla nämä sanat heijastavat jum-alanpalveluselämän yhteisöllisyyt-tä ja myös yksilöllisyyttä. Virretkin osoittavat sen, että kirkasta evan-geliumia korostaneen Lutherin perintö on 500-vuotisesta historiasta huoli-matta säilynyt aitona.

Toisena asiana Salonoja nos-taa ensin jumalanpalvelusten perus-puheet silloin, kun ne on ankkuroidu *Raamatun* sanaan.

— Nämä tekstit kertovat voi-makkaammista käsivarsista. Yksi Lutherin periaate on myös ollut se, että vaikeammat *Raamatun* kohdat selitetään helpompien kautta.

Kolmantena asiana Salonoja mainitsee sen, miten hieno luterilainen kirkko meillä Suomes-sa on.

— Pitääkkin kysyä, halutaanko me rakentaa sitä väi purkaa se, Salonoja haastaa kuulijansa miettimään.

Fakta

Hannu Salonoja

- Syntynyt Porissa vuonna 1949.
- Ylioppilas Porin lyseos-ta 1969.
- Valmistui teologian mais-teriksi Åbo Akademiasta 1974 ja vihittiin samana vuonna papiksi.
- Opiskeli teologiaa Westfalenin yliopiston evankelisessa ja katolises-sa tiedekunnassa 1973–1974.
- Tehnyt työuransa seura-kuntien papinviroissa, so-tilaspappina ja diakonia-työn johtajana.
- Jäi 2014 eläkkeelle Porin seurakuntayhtymän sai-raalapapin virasta, jota hoiti vuodesta 1992 al-kaen.
- Suomi-Saksa –ystävyys-seuran jäsen.
- Perheeseen kuuluu vai-mo ja kaksi aikuista poikaa perheineen.
- Harrastaa käsittöitä.

— Uskonpuhdistaja Martti Luther oli valovoimainen persoona, jonka vetämät luennot *Raamatun* selitys-opin professorina olivat hyvin suosittuja, Saksan hengelliseen elämään perehtynyt ja pienois-Lutheria kädessään pitävä Hannu Salonoja sanoo.

Kauneimmat
Joululaulut ja
joulukonsertit
s. 4–5
Joulukirkot
s. 14

Raimo Sainilampi

— Kuningas tulee -jouluvaelluksen rooleissa ovat mm. sotilaana Jonathan Kyffin, Joosefina Ilmari Veima sekä edellisenkin lehden kuvassa Mariana ollut Camilla Michelin (nimiOIKAISU tässä pahoittelujen kera...)

Jouluvaellukselta löytyy oikea joulu

Kuningas tulee -jouluvaelluksen yleisönäytösten toinen päivä Po-rin seurakuntakeskuksessa on lauantaia 26. marraskuuta.

Jouluvaelluksessa kuljetaan tapahtumapaikalta toiselle alkaen *Vanhin testamentin* Messias-ennustuksista ja

päätyen seimen äärelle. Tapahtumapaikat ovat Porin seurakuntakeskuksen tiloissa. Siirtymään pääsee myös hissillä, jos portaita kulkeminen on vaikeaa. Näytökseen mahtuu 30 henkilöä, kierroksen kesto noin 45 minuuttia. Kappelissa on ikoninäyttely.

Yleisönäytökset
la 26.11 klo 10, 10.45, 11.30
sekä klo 12.45, 13.30 ja 14.15.
Vapaa pääsy.

Keski-Pori

KESKI-PORIN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhä-päivisin klo 10: Su 27.11. Ka-ri Erkkola, Tuija Kruus, Juhani Romppanen, suunniteltu uuden virsikirjan käyttöönotto, Vox Humana, Keski-Porin kirkko-kuoro, Guido Kriik, kirkko-kahvi (Gideonit). — Su 4.12. Antero Virtanen, Heikki Hesso, Juhani Romppanen, kirkkokah-vi (lähetystyö). — Ti 6.12. Sana-jumalanpalvelus, Heikki Hesso, Porin Mies-Laulu, joht. Guido Ausmaa, Juhani Romppanen, seppelienlaulu. — Su 11.12. Tuija Kruus, Laura Koukkari, Guido Kriik, kirkkokahvi (ystä-vyysseurakuntatyö).

Partiomessu ti 6.12. 16.45, Päi-vi Holkko.

Aamuehtoollinen ke 7.12. 8, Heikki Hesso, Juhani Romppa-nen.

Lucia kören ti 13.12. kl 16, So-fia Flink.

Sanan ja rukouksen ilta ti 18.30: 29.11. Sointu Tachur. — 13.12.

Mahdollisuus yhteiseen ru-koukseen ti 12.

KESKI-PORIN KIRKKOTUPA

Miesten raamattupiiri joka toinen ma 28.11. ja 12.12. 18, parilliset viikot. Matti Bergius p. 02 646 0892.

RUOSNIEMEN KIRKKO

Jumalanpalvelus sunnuntai-sin klo 12: Su 27.11. Adventin perhemessu, Heikki Hes-so, päiväkerholaiset, Terhi Ku-jansuu, Paula Brander, Kristi-na Jokinen, Heidi Jutila, Seura-kuntakuoro, Päivi Holkko, kah-vi ja myyjäiset, Martat. — Su 4.12. Sanajumalanpalvelus, An-tero Virtanen, Mesikäpälät, Päi-vi Holkko. — Su 11.12. Messu, Tuija Kruus, Guido Kriik.

Seurakuntakuoron harjoitukset ma 17.30, Päivi Holkko p. 0400 309 838.

Viikkotoiminta: Hopeakerhon ja Tarinatuvan päätös ti 13.12. 12-14.30, Elina Virtalai-ne p. 0400 309 821. — **Perhe-kerho Tiistai-Taaperot** viim. kerta ke 7.12. 10, Terhi Ku-jansuu p. 0447 309 645, Hei-di Jutila. — **Raamattupiiri** ti 20.12. 18, Laura Koukkari p. 0400 309 826, Pirkko Heikki-lä p. 040 5049 403. — **Perhe-kerho** viim. ke 7.12. 10-11.30, Paula Brander p. 0447 309 644, Kristiina Jokinen p. 0400 309 798, Terhi Kuujansuu. — **Anna ja Arvo vapaaehtoisten ko-koontuminen** to 8.12. 13-15,

päätös ti 13.12. 12-14.30. Tied. Elina Virtalaine. — **Äitien ilta** kuun viim. to 18, Elina Virta-laine. — **Pienoisallikerho** to 15-16.30, Mikko Jokinen p. 0400 309 823. — **Tyttökerho** ma 15.30-16.45, Anne Saarela p. 0400 309 836. — **Martat** jo-ka toinen ti 18, parilliset viikot. Anne Vänttilä p. 0400 309 825.

Ruosniemen kirkon tilat (Ruosniementie 162) ovat vuokrattavissa seurakunnalli-siin perhejuhliin. Kastejuhla varten tilat maksuttomat. Seurakuntatoimisto p. 0447 309 636.

HVVELÄ

Kotiraamattupiiri ma 5.12. 18 Tammissilla, Lotskerintie 42 B. Timo Tamminen p. 040 505 0598.

TOEJOEN KOULU

Kansakoulukatu 1 Raamattupiiri joka toinen ke 7.12. 18.30. Riitta ja Paavo Si-mula p. 040 516 4671, p. 02 639 4261.

PORIN SEURAKUNTAKESKUS

Veisuuhetki ti 6.12. 13, Marja-Leena Silvan, 4. krs.

Yksinelävien ilta ke 7.12. 17.30, Yksinelävän juhla-ajat, teetä ja iltapalaa, Laura Kouk-kari, p. 0400 309 826.

Israelin ystävien Hanukka juhla to 8.12. 18.

Adventinajan Herran Pyhä Ehtoollinen kappelissa la 11.15, 26.11-17.12. (26.11. poikkeuksellisesti 4. krs), tu-lethan paikalle ajoissa, kiitos.

Adventinajan hiljentymis-hetket kappelissa joka arki-päivä 28.11-24.12. 11.15-11.45, Raamatun tekstejä, vir-siä ja rukousta, tuuletan pai-kalle ajoissa, kiitos.

Viikkotoiminta: Retkipiiri pe 25.11. 18. — **40+ raamat-tupiiri** su 4.12. 17, Ks. raamat-tupiirit s. 13 Teljä. — **Lähetys-piiri** ma 18.30. — **Veisuuhetki** ti 6.12. 13. 4. krs. — **Merimies-**

kirkkopiiri ti 15. — **Raamat-tupiiri** to 10, Laura Koukkari.

PORMESTARINLUODON SEU-RAKUNTAKOTI

Joulu-markkinat kaupungin nuorisotilassa la 3.12. 10-14.

Juttuhetki yksinäisille ma 5.12. 13.30, Teija Eloranta, p. 0400 309 837.

Messu su 11.12. 12, Laura Koukkari, Päivi Holkko.

Viikkotoiminta: Virikepiiri ti 12-14, Sointu Mäntylä p. 044 340 0257 ja Aulis Haavis-to. — **Tyttökerho** ti 15.30-16.45, Anne Saarela p. 0400 309 836. — **Perhekerho** ke 10-11.45, viim. 7.12. Lea Ran-tamaa p. 0400 309 834, Marja Kaski p. 044 730 9646, Päivi Pi-lola p. 044 730 9642. — **Ruo-kailu** ke 12-13, 14.12. joulu-lounas 5 e. — **Lähetyspiiri** ke 15, 30.11. ja 14.12. Pekka Aal-to. — **Raamattupiiri** ke 18.30, 7.12., Marjatta Katja p. 044 363 4846. — **Vauvaklubi** pe 10-12, Lea Rantamaa. — **Kah-vi- ja teetupa** la 13-15.

LYTTYLÄN RUKOUSHUONE

Messu su 27.11. 12.30, Tuija Kruus, Guido Kriik, Vox Huma-na, kirkkokahvi.

VANHUSTENTALOT

Pormestarinluodon koti (Pe-räsimentie 5): Ollaan yhdessä -kerho ke 13.

Ruskahovi (Peräsimentie 3): Kuukaushartaus to 8.12. 13.30, Laura Koukkari.

Ruskakoti (Peräsimentie 5): Kuukaushartaus pe 16.12. 13.30, ehtoollinen, Heikki Hes-so. — **Raamattupiiri** pe 9.12. 13, tied. Irma Kiviniemi, p. 040 727 4487.

Tipurinkatu 20, vanhusten-talo kerhohuone. Diakonissan vastaanotto to 22.12. 10-11. Aamun Sana, verenpaineen mittaus, keskustelua yms. Kotikäynti mahdollinen. Lea Ran-tamaa p. 0400 309 834.

KUNTKOKERHO

Kokoontuu ti 10 ent. Sairaanhoidon oppilaitoksen tiloi-sa, Lea Rantamaa p. 0400 309 834.

MUSIIKKITOIMINTA

Seurakuntakeskus, 5. krs musiikkisali: Kamarikuoro Vox Humana ke 17, Guido Kriik p. 0400 309 837. — **Kirkkokuo-ro** ke 15-16.15, Guido Kriik. — Tuomaskuoro ja soitajat, Päivi Holkko p. 0400 309 838. — Porin Ylistyslaulajat ke 16, Kaia Tontti p. 0440 803 388. — Cantores Vespera pe 16, Gui-do Kriik.

Ruosniemen kirkko: Ruos-niemen seurakuntakuoro ma 17.30, Päivi Holkko.

MIKONKATU 8

Muksupiiri ke 10-11.30, viim. 7.12. Perhekahvilan typpi-nen perhekerho, keskustelua, välipala, leikkiä, touhua, hil-jentymisen yhdessä. Maksu-ton, välipala. Elja Lindholm p. 0400 309 641, Mikko Salonen p. 0447 309 648.

TUPALAN KENTTÄ

Eläinten joulurauhan ju-listus pe 16.12. 17.30, Laura Koukkari, Varvourintie.

DIAKONIAITYÖNTEKIJÄT

Keski-Porin seurakunnan diakoniatyöntekijät, Huom! Ajanvaraus puhelimitse.

Seurakuntakeskus (Etelä-puisto 10 A, 4. krs.): Marja-Lee-na Silvan p. 0400 309 767, alu-eet: keskusta, 5. osa. — Mikko Salonen p. 044 7309 648, alueet: Karjaranta, Aittaluoto, Lunkkarinsanta. — Lea Ranta-maa p. 0400 309 834, alueet: Toejoki, Lyttylä, Toukari.

Pormestarinluodon seura-kuntakoti (Alahangantie 1): Teija Eloranta p. 0400 309 828, alue: Pormestarinluoto.

Ruosniemen kirkko (Ruos-niementie 162): Elina Virtalai-ne p. 0400 309 821, alueet:

Ruosniemi, Hyvelä, Isojoen-ranta.

RAAMATTUPIIREJÄ

Tähtitatu 12 kerhohuone ke 7.12. 13, Pirkko Sarlund p. 040 578 5262.

Maanmittarinkatu 9 kerho-huone to 1.12. ja 15.12. 13, Ritva Mönkkönen p. 0400 485 878, Laura Koukkari p. 0400 309 826.

VARHAISKASVATUS

Sairaalaharjo lastenhoaja Sirpa Kosken tavoittaa Sata-kunnan keskussairaalan Las-ten- ja naistentaloilta arkipäi-visin p. 045-121 1167.

Päivähoitoyhteistyö lastenohjaaja Elja Lindholm vieraillee lapsiryhmissä, mukana Heikki Hesso, Päivi Isonokari tai Mar-ja Kaski. Elja Lindholm p. 0447 309 641.

Päiväkerhon joulujuhlat vkol-la 50. Ryhmiä Ruosniemen kir-kolla, Pormestarinluodon seurakuntakodilla ja Seurakunta-keskuksessa. Vapaata paikko-ja tied. lapsityönohjaaja Päivi Isonokari p. 0400 309 819, päi-vi.isonokari@ev.fi.

Perhekerho viimeiset 7.12. **Tiistai-Taaperot** jatkuu ti 17.1. 14-15.30, Ruosniemen kirkko, ks. Ruosniemen kirkko. **Muut perhekerhot** jatkuvat ke 18.1. ke 10-11.30 Ruosniemi, 10-11.45 Pormestarinluoto, 10-11.30 Muksupiiri.

VARHAISNUORISOTYÖ

Toimintaa työille tyttöker-hot 1-6 lk. tytöille. Anne Saarela p. 0400 309 836. Sähköinen ilm: poriev.fi/k-p-varhasnuorisotyö/k-p-työille.

Keski-Porin seurakunnan poikat alakoulukäisille po-jille. Mikko Jokinen p. 0400 309 823. facebook.com/Keski-PorinSrknPoikatyo.

NUORISOTYÖ

Mikonkatu 8 Isokoulutus joka toinen ke 17. — **Leiriavustajakoulutus**

joka toinen ke 17. — **Nuorte-nilta** to 17-21. — **Poppari-il-lat** pe mahdollisuuksien mu-kaan.

Lavia

LAVIAN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhä-päivisin klo 10 (ellei muuta mainintaa): Su 27.11. 1. Adventin draamamessu, Lavian nuorisoseura 120 v., Anna-Kaisa Hautala, Marina Hämäläinen, Nuorisoseuran väki. — Su 4.12. Virsinessu, suunniteltu uusien virsikirjojen käyttöönotto, Anna-Kaisa Hautala, Marina Hämäläinen. — Su 11.12 klo 18 Il-tamessu, Anu Jokinen-Lundén, Marina Hämäläinen.

Enkelikirkko pe 25.11. 10, es-ka-rit mukana.

Adventin hiljainen ilta pe 25.11. 17-20, ks. s. 7.

Adventin rukoushetket la 18: 3.12. Anna-Kaisa Hautala. — 10.12. Elina ja Seppo Laakso. — 17.12. Anna-Kaisa Hautala.

Kaiken kansan joulujuhla ke 30.11. 10, (huom! ei erikseen vanhemmanväen joulujuhlaa) alkaa viikkomessulla kirkossa ja jatkuu joulupuuron ja ohjel-man merkeissä srk-kodilla.

Lasten joulujuhla to 15.12. 18, kaikki tervetulleita.

SEURAKUNTAKOTI

Miesten saunailta pe 2.12. 18. **Raamatun äärellä** ma 5.12. 14, keskusteluryhmä naisille.

Miesten raamattupiiri to 8.12. 19.

Lähetysmyyjäiset su 11.12., alkuhartaus 12, myytävänä mm. leivonnaisia, sukkaa, jou-lupuuroa ja kahvia. Lahjoituk-sia vastaanotetaan seurakun-takodilla klo 9 alk.

Nuoret: Isokoulutus to 15.12. 15. — **Nuortenilta** to 1.12. 17.

Kuorot: Kirkkokoulu ke 18.30. — **Lastenkuoro** to 18. — **Pianistit** sovitut ajat.

HARTAUDET

Aleksin Hovi ke 29.11. ja 13.12. (Anne-Maarit) 14.30. — **Kotiranta** 1 pe 9.12. (Anne-Maarit) ja 16.12. ehtoollinen (Anna-Kaisa) 13.30. — **Koti-ranta** 2 ke 30.11. (Anne-Maarit) ja 14.12. (Anna-Kaisa) 14. — **Päivätoiminta**, peristyspiirit ke 7.12. (Anne-Maarit) 13.

SEURAKUNTATOIMISTO

Avoinnna ma 14-17, pe 9-12. **EU-pakettien jako** ma 12.12. 10-12, alakerta.

TÄMMÖSTEN TUPA

Avoinnna pe 9.30-12.

PÄIVÄKERHOT

Avoin päiväkerho ti 9.30-11.30. Mukaan eväät, tarjolla kahvia ja mehua.

Varhaisnuorten kerho ma 15-16.30.

JOULUAUAVUSTUKSET

srk/diakoniatyö, Tampereentie 30–32, 382600 Lavia, Tied. diakoni Anne-Maarit Lahtivirta 044 7310 204.

Länsi-Pori

LÄNSI-PORIN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.11. Perhemessu, Minna Marjanieni, Sakari Salminen, lapsikuoro, Johntaa Leelo Lipping, kirkkokahvi. — Su 4.12. Tanja Häkkinen, Sakari Salminen. — Ti 6.12. Sanajumalanpalvelus, Minna Marjanieni. — Su 11.12. televisiointi messussa, Jussi Kämeranta, Minna Marjanieni, Leelo Lipping, lapsikuoro, nuortenkuoro Vox Cordium, Jussi Rinta piano. **Iltamessu** pe 18: 25.11. Reija Nordström, Leelo Lipping. — 9.12. Jussi Kämeranta. — 16.12. Jussi Kämeranta, Jonathan Kyffin, Marja Lehtonen. **Vauvakirkko** su 27.11. 15, Reija Nordström, Leelo Lipping. **Lähetysmyyjäiset** ti 6.12. 11–13, myytävänä puuroa, soppaa, kahvia, joululeivonnaisia. **Kansainvälinen Majatalo-ilta** to 8.12. 19, kahvi 18.30, ”Mitä joului minulle merkitsee?”, Markketa Juntunen, laulu Samuli Saarinen.

LATTOMEREN KIRKKO
Messu su 4.12. 12, Tanja Häkkinen, Sakari Salminen.
Seppeleenlasku Lattomeren hautausmaalla ti 6.12. 9, Tanja Häkkinen, Sakari Salminen.
OLOUTAPA
Ojuriintie 2, Länsi-Porin liikakeskus. Avointa ti, to ja pe 10–14, kiinni 8.12., joululoma 14.12.2016–9.1.2017.
SOPPI-klubi (seurakunnan oma pizza- ja peli-ilta) ke 18–21, parilliset viikot, 30.11. ja 14.12.
Käppärän lähetyspiiri ti 29.11. 18, parilliset viikot.
Joulumymälä pe 9.12. 10–16.
Suuret joulumyyjäiset la 10.12. 10–14, uniikitt käsityöt, leivonnaisia yms.

Viikkotoimintaa: Ti Leskien kahvila 10.30–11.30, 13.12. **ATK-kerho** 11.30. — **Pe Verenpainainen mittausta** 11–12, viim. 2.12. **Sana viikonvaihteeksi** 12: 25.11. Tanja Häkkinen, 2.12. Reija Nordström.

KUOROT
Tiedot Leelo Lipping p. 045 121 1153.
VARHAISKASVATUS
Vapaita paikkoja, tied. Marja Lehtonen p. 0400 309 818, marja.lehtonen@evl.fi.
VARHAISNUORISOTYÖ
Kokkikerho 1–6. lk. pojat ma 16–17.30, Pietniemen seurakuntatalo.
IPPI-klubi pojat ke 18–21, Olotupa.

Sählykerho 1–3. lk. pojat ti 15–15.55 ja 4–6. lk. pojat ti 16.05–17, Länsi-Porin kirkko.
Tyttöpoikakerho 1–6. lk. ma 18.30–19.30, Lattomeren kirkko.
Kokkikerho 1–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4–7. lk. tytöt ke 16–18, Pietniemen seurakuntatalo.
Tyttökerho 1–6. lk. tytöt to 15–16, Länsi-Porin kirkko.
Tied. ja ilm: porievl.fi/varhaisnuorisotyö-l-p, Anniina Nylund p. 0400 309 816, anniina.nylund@evl.fi, Jonathan Kyffin p. 0400 309 859, jonathan.kyffin@evl.fi.

DIAKONIAITYÖ
Länsi-Porin kirkon diakoniatyöntekijöiden vastaanotot ajanvarauksella: Kirsi Sassila p. 0400 309 861, vs. diakoniatyöntekijät Tiia-Maria Leino p. 0400 309 869 ja Merja Brander p. 0400 309 862. Sähköpostit etunimi.sukunimi@evl.fi.
Vastaanotot: Lattomeren kirkko ma 9–10.
Seurakunnan yhteinen adventtijuhla Silokalliolla to 8.12. Silokalliolla. Lähtö Länsi-Porin kirkolta 10, Eteläpuistosta 10:15. Kuljetus tarvittaessa (Lattomeri, Niittymaa, Preiviiki, Viasvesi). 25 e, sis. bussikuljetuksen, ohjelman sekä ruokailun noutopöydästä. Ilm. seurakuntatoimistoon 2.12. menn. p. 0447 309 655.

Meri-Pori

AHLAISTEN KIRKKO

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.11. Messu, Hanne Tobiasson, Eeva Lindholm. — Su 4.12. Sanajumalanpalvelus, Helena Kuusiranta, Hanneli Grönlund. — Ti 6.12. Sanajumalanpalvelus, seppelleen lasku, Minna Järvinen, Pekka Tyni. — Su 11.12. Messu, Pirjo Tiira, Pekka Tyni.
Lucia-juhla ti 13.12. 18.

AHLAISTEN SEURAKUNTAKOTI
Seurakuntapiiri ti 29.11. 13.
Raamattu- ja seurakuntapiirien joulujuhla ti 13.12. 13.
Nuorten ilta pe 2.12. 16.30–18.
Joulumyyjäiset la 3.12. 11–15, käsitoita, leivonnaisia, arvontaa (diakonia- ja lähetystyön hyväksi).
Puurojuhla la 3.12. klo 13–15, Hanne Tobiasson, Anne Saarin, kahvit. Kuljetukseen ilm. Anne Saarin p. 0400 309 801 pe 2.12. menn. Maksuton. Kaikille avoin.

PIHLAVAN KIRKKO
Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.11. Pirjo Tiira, Hanneli Grönlund, Nuorisotyö, kirkkokahvit (nuorisotyö). — 4.12. Pirjo Tiira, kirkkokahvit (Pihlavan Martat). — Ti 6.12. Sanajumalanpalvelus, Partiolaisten lipunnosto 9.30 ja lupauksenanto, Helena Kuusiranta, Hanneli Grönlund, kirkkokahvit (Meri-Porin Partiolaiset). — Su 11.12. Helena Kuusiranta, kirkkokahvit (PiTu). **Isoskoulutus** lähetysteemalla la 3.12. 17, jatkuu **tee- ja ka-raokeilla** monitoimisalissa 18, kaikille avoin. Terhi Rätty, Hanne Tobiasson, Saara Hakkiluoto-Kartio, lähettivieraita. **Pihlavan kirkon seurakuntatalo: Seurakuntapiiri** ke 30.11. 12. — **Kirkkokuoro** ke 30.11. 18.30.

PIHLAVAN SEURAKUNTATALO
Raamattupiiri to 1.12. 18.
Kanneljärviapiiri ma 5.12. 18.
Monitoimisali:
Järjestöjen ja diakoniatyön joulumyyjäiset la 3.12. 11–14.
Vanhusten joululounas la 10.12. 11, Pirjo Tiira, Pekka Tyni.
Diakoniatyön joulujuhla ja lounas vähävaraisille ke 14.12. 13.

REPOSAAREN KIRKKO
Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 12: Su 27.11. Messu, Hanne Tobiasson, Hanneli Grönlund. — Su 4.12. Sanajumalanpalve-

lus, Helena Kuusiranta, Hanneli Grönlund. — Ti 6.12. Sanajumalanpalvelus, seppelleen lasku, Hanne Tobiasson, Pekka Tyni, kirkkokahvit. — Su 11.12. Messu, Pirjo Tiira, Pekka Tyni.
REPOSAAREN PAPPILA
Raamattu- ja keskustelupiiri ti 29.11. 12.
Kuntokerhon joulujuhla ke 30.11. 13.

VANHA SEURAKUNTATALO
Reposaaren pappilan vieressä
Kudontamahdollisuus: mattoja, poppanoita yms. joka päivä, tarvittaessa opastus, tied. p. 050 328 6975.

KYLÄSAAREN SEURAKUNTATALO
Kauneimmat Joululaulut -messu su 4.12. 12, Pirjo Tiira, kirkkokahvit (Kyläsaaren lähetyspiiri).
Seurakuntapiiri ke 30.11. 14.

KAANAAN KERHOHUONE
Naisten keskustelupiiri to 1.12. ja 8.12. 16.

DIAKONIA
Vastaanotot: Ahlainen ti 9–11, muina aikoina sop.muk. p. 0400 309 801. — **Reposaari** ke 9–11. — **Pihlava** ma ja pe 9–11. — **Kaanaa** joka kuun viim. to 15–30.16.
Diakoniakirpputori ti 13.30–15, Pihlatie 12 B, kerhohuone.

LAPSET
Päiväkerho 3–6 v., 38 e kausi, sisarusalennus 50 %. — Pihlavan ja Kyläsaaren seurakuntatalo ma ja to 9–12 ja 13–16. — Ahlaisten seurakuntakoti ti ja pe 13–16.
Perhekerho kaikenikäisille lapsille aikuisen kanssa, ei ilm., ilmainen. — Pihlava ja Kyläsaari ti 9.30–11. — Ahlainen pe 9.30–11.
Musiikkikerho joka ke: 3–4 v. 13–13.45, 5–8 v. 14–14.45, 1–2 v. oman aikuisen kanssa 15–15.45, 15 e kausi, Pihlava. Tanja Lahti p. 0400 309 777.
Avoin kerho 3–6 v. pe 9–12, ei

ilm., ilmainen, Pihlavan seurakuntatalo.
Liikuntakerho esikoululaisille ti 13.15–14.15, ei ilm., ilmainen, Pihlavan srk-talo.
Vauvaklubi vauva-ikäinen -ryhmä pe 14–15.30, ilmainen, Pihlavan srk-talo.
Tied. Saara Hakkiluoto-Kartio p. 0447 309 654.

VARHAISNUORET
Kerhojen viimeiset kerrat vkol. la 49.
Puuhakerho: Enäjärven koulun kirjasto ma 13–16. — Pihlavan seurakuntatalon srk-sali ti 13–16. — Reposaaren pappila ti 14–16.30. — Kaanaan kerhohuone ke 13–16. — Kyläsaaren seurakuntatalo to 16.30–17.30. — Ahlaisten seurakuntakoti pe 12–15.
Kokki- ja puuhakerho ke 17–18.30, Pihlavan kirkon keittiö ja sali.
Sählykerho ke 17.15–18.15, Pihlavan srk-talon monitoimisali.
Musakerho to 15–16, Pihlavan kirkon alakerta.
Pyhäkoulu joka kuun 1. su jumalanpalveluksen yhteydessä, kirkon kerhohuone.

Tied. Ilmari Veima p. 0400 309 737.
NUORISOTYÖ
Nuorten ilta to 18, Pihlavan kirkon alakerta (kellarikirkko), joulujuhla 8.12.
Yökahvilat pe 19–22.30, Kyläsaaren vanha koulu, viimeinen 2.12.
Tied. Terhi Rätty p. 0400 309 736.

Yksinelävien joulukonsertti to 15.12. 18 kahvit seurakuntalolla, 19 Risto Nevalan hyväntekeväisyyskonsertti kirkossa, ks. s. 4–5.
Hyvästä mieltä arkeen -kerho ti 13.30, parilliset viikot. — **Omaishoitajaryhmän puurojuhla** ke 14.12. 10–12. — **Naisten piiri** to 14, parilliset viikot. — **Kivipiiri** to 18. — **Nuorten illat** ke ja pe 19. — **KUVAA-MO** to 13.30–15.30, eskareille ja ekaluokkalaistille. Tied. vapaita paikkoja Anne, anne.laikkola@evl.fi. — **Kerhomuskari** ti 9–11 alakerrassa. 4–6-vuotiaaille yksin ilman aikuista. Ilm. ja tiedot Elina Rainerma p. 0447 309 718, elisa.rainerma@evl.fi.

Noormarkku

NOORMARKUN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.11. Tapio Hietalahti, Markku Lahti. — Su 4.12. Kari Penttinen, Markku Lahti.
Luvian mieskuoron joulukonsertti to 24.11.
LASSILAN PAPPILA
Kirkkokuoro to 18.
MUUALLA
Kotikirkko ma 12.12. 18 Anneli ja Antti Uusitalolla, Kirkkosuontie 9.
Hartaus: Snällintupa joka toinen ke 13.30, parittomat viikot. — Lähipalvelukeskus to 12.30. — Mäntylinna joka toinen ke 13, parilliset viikot.

DIAKONIAITYÖ
Diakoniatyön vastaanotot ma ja to 12–14 sekä pe 9–11, Noormarkun seurakuntatalo. Ellet pääse vastaanottoaikoi-na, varaa oma aika. Kotikäynnit tarvittaessa. Kristiina Johansson p. 0447 309 713, Car-

lita Anttila p. 0447 309 712. Sähköpostit etunimi.sukunimi@evl.fi.
Porin Teljä
Instagram: porinteljaseurakunta

YHTEYSTIEDOT
etunimi.sukunimi@evl.fi ellei toisin mainita. **Papisto:** Huhtala Kaisa, kirkkoherra 0400 309810. — Kavasto Silja-Maaria 0400 309787. — Pelto-Piri Janne 0400 309792. — ma. Röytiö Henri 0400 309796 (30.11.2016 asti). — TT Sattilainen Seppo 0400 309791. — Tapiainen Noora 0400 309789. — Virta Pasi 0400 309790. — Väisänen Juha 0400 309788. — Willman Jarkko 0400 309786. **Kantorit:** Grundstén Anne-Marie 0400 309854. — Salminen Hanna 0400 309860. — Ylitalo-Maunula Pia 0400 309855. **Diakoniatyöntekijät:** vastaanotot etukäteen tehtävällä ajanvarauksella. Sovittaessa koti- ja laitospäyntejä. — Katila Satu, perhediakoni, 0400 309866. satu.m.katila@evl.fi. avustustyö: lapsiperheet, painotus: perhe- ja parisuhdettyö, Väinölan kirkko, Päkint. 1–3. — Kulha Tiina, diakoniatyöntekijä, 0400 309865, avustustyö: yksinasuvat, painotus: työ työttömien parissa ja verkostoyhteistyö, Esivallank. 6. — Paukkunen Pirjo, diakoniatyöntekijä, 0400 309863, avustustyö: lapsiperheet, painotus: ikääntyvät ihmiset, Teljän kirkko, Koiviston puistikko 50. — Salminen Minna, diakoniatyöntekijä, 0400 309851, minna.m.salminen@evl.fi, avustustyö: lapsettomat pariskunnat, painotus: sielunhoito ja keskusteluapu, Väinölan kirkko, Päkint. 1 – 3. — Sundell Marja-Terttu, diakoniatyöntekijä, 0400 309864, avustustyö: yksinasuvat, painotus: päihde- ja mielenterveys, Sompolan kerhohuone, Puhurint. 22 ent. nro 10. — Väisänen Juha, diakoniapappi, 0400 309788, painotus: Syke-toiminta 13.30–14.55 Hengen Lento – Raamattua hyödyntäen selityksellä, 14–15 Teljän Akatemia. — Kk. 2. ke 14.12. 13.30–13.45 Hengen Lento, 13.45–14.30 Rukouspiiri. — **Helmi-kellari** auki joka ke 13–14.30, 14.12 asti, löytöjä arjen tarpeisiin: vaatteita, astioita yms. Lahjoituksista voi ilm. p. 0400 309 863. — **SYKE-iltis** joka ke 12.30–16 ks. alempaa kohta Työtille ja pojille.
Lasten Hoosianna-kirkko pe 25.11. 9.30, Virta, Kymäläinen, Ylitalo-Maunula.
Shakespeare-konsertti ”Musiikkini, miksi kuuntelet alakuloisena?” la 26.11. 18, järj. Satkunnan Sointanollinen Seura ry ja Teljän srk., vapaa pääsy, ohjelma tuntia ennen ovelta 10 e, välilläjalla kahvitarjoilu.
Elämän sykkeessä -rukoushetki ajankohtaisten asioiden puolesta la 28.11., 7.12. ja 14.12.
Jouluasokarteluilta pe 2.12. 17.30–19.30, kynttiläilyhty, enkeliasokartelua ja kortteja. Kirkkoahetti ja tarjoilu. Ei ennakkoilm., Kymäläinen.

päivän sanajumalanpalvelus, Huhtala, Virta, Ylitalo-Maunula, Iltapäiväkuoro, partiolipukunta Teljän Tuikkeiden lupauksen anto, lipunnosto klo 9.45. — Su 11.12. Aino Vesti Kansan Raamattuseurasta, Kavasto, Grundstén, kirkkokahvi (raamattupiirityö).

Lapsen avustusvuoromahdollisuudet klo 10 messuissa, lapsella on mahdollisuus tulla messuun valvemaan erilaisissa tehtävissä aikuinen tukena. Ilm. & lisätied. porievl.fi/porin-teljan-seurakunta -> varhaiskasvatus-> välilehti *lapset avustamaan jumalanpalveluksessa*.
Teljän SYKE – Siunaavan yhteyden keskiviikko joka ke 12–15: 12.15–12.30 rukoushetki, 12.30–14 lounas ja kahvi (vapaaeht. maksu), 13.15–13.30 Viisi Virtä Viikossa kanktorin johdolla. Vuorottelevat ohjelmat: Kk. 1. ke 7.12. 13.30–13.45 Hengen Lento – Raamattua hyödyntäen selityksellä, 14–15 Teljän Akatemia. — Kk. 2. ke 14.12. 13.30–13.45 Hengen Lento, 13.45–14.30 Rukouspiiri. — **Helmi-kellari** auki joka ke 13–14.30, 14.12 asti, löytöjä arjen tarpeisiin: vaatteita, astioita yms. Lahjoituksista voi ilm. p. 0400 309 863. — **SYKE-iltis** joka ke 12.30–16 ks. alempaa kohta Työtille ja pojille.
Lasten Hoosianna-kirkko pe 25.11. 9.30, Virta, Kymäläinen, Ylitalo-Maunula.
Shakespeare-konsertti ”Musiikkini, miksi kuuntelet alakuloisena?” la 26.11. 18, järj. Satkunnan Sointanollinen Seura ry ja Teljän srk., vapaa pääsy, ohjelma tuntia ennen ovelta 10 e, välilläjalla kahvitarjoilu.
Elämän sykkeessä -rukoushetki ajankohtaisten asioiden puolesta la 28.11., 7.12. ja 14.12.
Jouluasokarteluilta pe 2.12. 17.30–19.30, kynttiläilyhty, enkeliasokartelua ja kortteja. Kirkkoahetti ja tarjoilu. Ei ennakkoilm., Kymäläinen.

LASSILAN KIRKKO
Messu klo 13: Su 27.11. Tapio Hietalahti, Markku Lahti. — Su 11.12. Kari Penttinen, Markku Lahti.
Luvian mieskuoron joulukonsertti to 24.11.
LASSILAN PAPPILA
Kirkkokuoro to 18.
MUUALLA
Kotikirkko ma 12.12. 18 Anneli ja Antti Uusitalolla, Kirkkosuontie 9.
Hartaus: Snällintupa joka toinen ke 13.30, parittomat viikot. — Lähipalvelukeskus to 12.30. — Mäntylinna joka toinen ke 13, parilliset viikot.

DIAKONIAITYÖ
Diakoniatyön vastaanotot ma ja to 12–14 sekä pe 9–11, Noormarkun seurakuntatalo. Ellet pääse vastaanottoaikoi-na, varaa oma aika. Kotikäynnit tarvittaessa. Kristiina Johansson p. 0447 309 713, Ca-

rita Anttila p. 0447 309 712. Sähköpostit etunimi.sukunimi@evl.fi.

Porin Teljä

Instagram: porinteljaseurakunta

YHTEYSTIEDOT
etunimi.sukunimi@evl.fi ellei toisin mainita. **Papisto:** Huhtala Kaisa, kirkkoherra 0400 309810. — Kavasto Silja-Maaria 0400 309787. — Pelto-Piri Janne 0400 309792. — ma. Röytiö Henri 0400 309796 (30.11.2016 asti). — TT Sattilainen Seppo 0400 309791. — Tapiainen Noora 0400 309789. — Virta Pasi 0400 309790. — Väisänen Juha 0400 309788. — Willman Jarkko 0400 309786. **Kantorit:** Grundstén Anne-Marie 0400 309854. — Salminen Hanna 0400 309860. — Ylitalo-Maunula Pia 0400 309855. **Diakoniatyöntekijät:** vastaanotot etukäteen tehtävällä ajanvarauksella. Sovittaessa koti- ja laitospäyntejä. — Katila Satu, perhediakoni, 0400 309866. satu.m.katila@evl.fi. avustustyö: lapsiperheet, painotus: perhe- ja parisuhdettyö, Väinölan kirkko, Päkint. 1–3. — Kulha Tiina, diakoniatyöntekijä, 0400 309865, avustustyö: yksinasuvat, painotus: työ työttömien parissa ja verkostoyhteistyö, Esivallank. 6. — Paukkunen Pirjo, diakoniatyöntekijä, 0400 309863, avustustyö: lapsiperheet, painotus: ikääntyvät ihmiset, Teljän kirkko, Koiviston puistikko 50. — Salminen Minna, diakoniatyöntekijä, 0400 309851, minna.m.salminen@evl.fi, avustustyö: lapsettomat pariskunnat, painotus: sielunhoito ja keskusteluapu, Väinölan kirkko, Päkint. 1 – 3. — Sundell Marja-Terttu, diakoniatyöntekijä, 0400 309864, avustustyö: yksinasuvat, painotus: päihde- ja mielenterveys, Sompolan kerhohuone, Puhurint. 22 ent. nro 10. — Väisänen Juha, diakoniapappi, 0400 309788, painotus: Syke-toiminta 13.30–14.55 Hengen Lento – Raamattua hyödyntäen selityksellä, 14–15 Teljän Akatemia. — Kk. 2. ke 14.12. 13.30–13.45 Hengen Lento, 13.45–14.30 Rukouspiiri. — **Helmi-kellari** auki joka ke 13–14.30, 14.12 asti, löytöjä arjen tarpeisiin: vaatteita, astioita yms. Lahjoituksista voi ilm. p. 0400 309 863. — **SYKE-iltis** joka ke 12.30–16 ks. alempaa kohta Työtille ja pojille.
Lasten Hoosianna-kirkko pe 25.11. 9.30, Virta, Kymäläinen, Ylitalo-Maunula.
Shakespeare-konsertti ”Musiikkini, miksi kuuntelet alakuloisena?” la 26.11. 18, järj. Satkunnan Sointanollinen Seura ry ja Teljän srk., vapaa pääsy, ohjelma tuntia ennen ovelta 10 e, välilläjalla kahvitarjoilu.
Elämän sykkeessä -rukoushetki ajankohtaisten asioiden puolesta la 28.11., 7.12. ja 14.12.
Jouluasokarteluilta pe 2.12. 17.30–19.30, kynttiläilyhty, enkeliasokartelua ja kortteja. Kirkkoahetti ja tarjoilu. Ei ennakkoilm., Kymäläinen.

Reformaation juhlinta alkaa yhtymässä

Reformaation 500 -vuotisjuhla-vuoden vietto käynnistyy virallisesti nyt alkavana viikonloppuna Porin ev.lut. seurakuntayhtymässä. Juhlavuoden avausmessu pidetään sunnuntaina Länsi-Porin kirkossa. Uudet virret puolestaan otetaan käyttöön adventin messussa Teljän kirkolla. Tämän lisäksi Pihlavan ja Noormarkun kirkoissa on luvassa tavanomaisia ensimmäisen adventin juhla-messuja.

Keski-Porin kirkossa puolestaan on tarjolla ensimmäisen adventin messu uusin sävelin. Merkkipäivän tapahtumien ideointi ja rakentaminen on ollut yhtymän seurakunnille iso ponnistus. Seurakunnat pyrkivät omilla teematapahtumillaan paitsi nostamaan esille saksalaisen uskonpuhdistaja Martti Lutherin terävöittämää pääsanomaa itse evankeliumista, myös korostamaan omaa toimintaansa ja sen erityispiirteitä.

Osa teematapahtumista on jo löytö-lukkoon seurakunnissa. Valmiit tapahtu-

Muutaman uuden virren oheen virsikirjaan on painettu tukiviittomia.

tumat näkyvät yhtymän nettisivuilla Reformaatio 500 vuotta -osikon alla. Kyseinen sivusto päivittyy jatkuvasti juhlavuoden aikana sitä mukaa kuin seurakunnat

lyövät lukkoon uusia tapahtumia. Reformaation merkkipäivän vietto päättyy virallisesti Porin seurakuntayhtymässä 2. marraskuuta 2017.

MARTINTALO

Metsämiehenkatu 2 K
Messu su klo 14: 27.11. Aku Keltto, Piia Heininen. — 11.12. Sattilainen, Ylitalo-Maunula.

MUUALLA

Miesten jouluihin sauna ja illallinen to 8.12. Silokalliolla (Silokalliontie 160, Ulvila), 17 e sis. sauna ja joulupöytä, Seppo Laakso: ”Hiljaisuuden syvä rauha – mahdollon yhtälö joulun alla?”. Willman, Veijo Järvinen. Lähtö omilla autoilla srk-keskuksen edestä Eteläpuisto 10 klo 17.15, ilm. 30.11. menn. p. 0447 309 666.
Hengellinen keskustelupiiri DiaVire (Metsämiehenk. 2, 2 krs., ent. Sotainvaldian sairauskoti) joka kuun viim. pe 17–18, 25.11. Tapiainen.

Hartaudet: Himmeli (Palo-kunnant. 39) ke 15.15, 30.11. Sattilainen, 14.12 joululaulut, Pelto-Piri, Ylitalo-Maunula. — **Honkala** (Metsämiehenk. 2) joka toinen ke 14.30, 30.11. Sattilainen, 14.12. jouluetool-linen, Kavasto, H. Salminen. — **Ruskalinna** (Kouvonraitti 12) kkn viim. ke 13.30, 30.11. Sattilainen. — **Vire Koti Akse-li** (Ojant. 11) kkn ens. ti 14, 6.12. Virta. — **Suomalainen palvelukoti** (Sairaallant. 2), joka toinen to 14 (1. krs) ja 14.30 (2. krs.), 1.12. Sattilainen 15.12 klo 14 ehtool. alasalissa, Pelto-Piri, H. Salminen. — **Dialinna** (Metsämiehenk. 2) 1 krt/kk ke klo 15, 30.11. Pelto-Piri. — **Latokartanon hoivakoti** (Latokartanont. 8) 1 krt/kk pe 14, 2. krs. ja 14.30 1. krs, 25.11. Tapiainen. — **Osasto Liina-harja** (Metsämiehenk. 2 G) ma 5.12.10.30 Kavasto.

Hartausviikko Himmeli-sä vk 50 ma-pe 13, ma 12.12. Willman, 14.12. Kavasto, 15–16, 29.11. Sattilainen, 13.12. joululaulut Sundell, Ylitalo-Maunula, vetäjä Sundell. — **400-vuotiskoti**, Päämäntienk. 26, jk toinen ma 13, 12.12 joululaulut H. Salminen, Marika

5049403. — **Koivula** parilliset ti 14, 29.11., 13.12. koontuu kodeissa, Liisa Syrjä 050 3709359. — **Sampolan kerho**huone parilliset to 18, 1.12. Birgitta Komulainen, 040 7392375. — **Arkiraamis** Väinölan kirkko parilliset to 18, 1.12., 15.12. Marjukka Hankilampi 044 2765138. — **Miestenpiiri**, Teljän kirkko, parilliset ke 18, 30.11., 14.12. Willman. — **Ikämieskerho**, Teljän kirkko, parilliset ti 14, 29.11. Hautajaismus. lukkarin ajasta tähän päivään, Grundstén, 13.12. Joulujuhla, puolisoit mukaan, Willman. — **40+ raamattupiiri** Seurakuntakeskus, parilliset su 17, 1.12., 18.12., Esa Bärlund 050 3654111.

LÄHETYSTYÖ

Lähetystyön talkoot Teljän kirkon joulumyyjäisiä (10.12.) varten Teljän kirkolla to 8.12. 13–16 ja pe 9.12. 8–22, voi osallistua osankin päivästä. — **Kylväjä-piiri** kerran kuussa srk-keskus, Eteläpuisto 10 A, 4. krs. la klo 15, la 17.12. klo 15.00 Kavasto, vetäjät Jarmo Mäki-Mikola p. 040 521 5964 ja Juha Kiukkonen p. 040 514 7888. — **Sansan Hanna-piiri** jatk. tammikuussa. — **Käden taidot -tuunausryhmä** – Puhtaan veden

kerho (Uittomiehent. 8b) ke 16–17, viim. 7.12., alk. 18.1., yht.työssä Porin 4H-yhdistyksen kanssa, Heli Ruohomäki 050 5615268.

PARTIO
Väinän vartijat ry 7–11 -vuotiaille pojille. Lippukunnanjohtaja Antti Koivula, 044 559 0544.
Teljän Tuikheet ry 7-vuotiaista alkuisiin. Lippukunnanjohtaja Katja Holmström, 050 516 3516.

LAPSI- JA PERHETYÖ
Perkerhot: Ke 10.30–12, Kalaholman kerhohuone (Uittomiehent. 8 b), Pirhonen ja Noppari. — Väinöläinen kirkko (Päikint. 1-3), Siira. — Teljän kko (Koivistonpuistikko 50), Koski-Tuuri ja Yrjölä. — **To 9–11** (Esi-vallankatu 6), Yrjölä. ei ilm. — Kaikkien perkerhojen yhteinen viim. 14.12. klo 10.30, Teljän kirkko. — Perkerhojen yhteinen aloitus ke 11.1. 10.30, Teljän kirkko.
Päiväkerho: 3–6 -vuotiaille, kerhomaksu 38 e/lukukausi (sis. vakutus). Kukin ryhmä kokoontuu kaksi kertaa viikossa. Mukaan kerhotossut ja pienet eväät. — Teljän kirkko ma ja to 9–12, ja ja pe 9–12 ja 13–16, Koski-Tuuri, Noppari ja Yrjölä. — Väinöläinen kirkko (Päikint. 1-3) ma ja to 9–12 ja ti ja pe 9–12 ja 13–16, Siira. — Kalaholman kerhohuone (Uittomiehent. 8 b) ma ja to 9–12 ja ti ja pe 9–12, Pirhonen. — Sampolan kerhohuone (Puhuri. 22) ti ja pe 9–12, Noppari. Viim. to 8.12. ja pe 9.12. Alk.: ma 9.1. ja ti 10.1. **Joulujuhlat:** Teljän päiväkerho ma 12.12. 17, Teljän kirkko. — Kalaholman ja Sampolan päiväkerhot ti 13.12. 17, Teljän kirkko. — Väinöläinen päiväkerhot ti 13.12. 17, Väinöläinen kirkko.
Ilta-kerho ti 17–19 Kalaholman kerhohuone (Uittomiehent. 8b) 4 v täyttäneille ja nykyisille päiväkerholaisille, Pirhonen. Viim. 29.11., alk. 17.1. Tied. perkerhoista ja päiväkerhoista suoraan lastenohjaajille sekä lapsi- ja perhetien pastori Tapiainen. Facebook: Porin Teljän Lapsi- ja perhetien. **Lasten musiikkikerho** ti 10–10.45 (Esi-vallank. 6). viim. 13.12., alk. 10.1. Alle kouluikä. yhd. vanhempien kanssa tai 4 v täyttäneille yksin. Musiointia monipuolisesti ja musiikin iloa! Maksuton. Eriikka Heikola p. 041 4451 050.
Pyhäkoulu tytöt ja pojat 4–v alkaen rippikouluikänsä saakka. Nuoremman oman aikuisen kanssa: **Teljän kirkko** (Koivistonpuistikko 50) su 10–11. Päät. 11.12. Alk. 8.1. — **Kuviskirkon** töiden näyttely vkot 46–48 Porin kaupunginkirjaston lastenosastolla, Kymäläisen ja Arja-Riitta Ihalainen. — **Esi-koislestadiolaisten pyhäkoulu** (Koivistonpuistikko 53)

Jouluaaton hartaudet ja joulukirkot

AATTOHARTAUDET 24.12.
Porin seurakuntakeskus, kappeli klo 11.15, adventinajan hiljentyminen. **Metsäkappeli** klo 12.
Reposaaren kirkko klo 12 ja 14.
Käppärän iso kappeli klo 14 ja 15.
Ruosniemen kirkko klo 14.30.
Lassilan kirkko klo 15.
Lavian kappeli klo 15.
Martintalo klo 15.
Noormarkun kirkko klo 15.
Ahlaisten kirkko klo 16.
Keski-Porin kirkko klo 16.
Lavian kirkko klo 16.
Länsi-Porin kirkko klo 16.
Pihlavan kirkko klo 16.
Teljän kirkko klo 16.

LAPSI- JA PERHETYÖ
LAPSIPERHEIDEN AATTOHARTAUDET 24.12.
Keski-Porin kirkko klo 12.30.
Väinöläinen kirkko klo 13.
”Seimen äärellä”.
Metsäkappeli klo 14.

JULBÖN
Norrmark kyrka kl 13, julaftons andakt.
Keski-Porin kirkko klo 14.30.

JOULURAUHAN JULISTUS
Ahlaisten kirkon portailla klo 12.

YÖKIRKOT 24.12.
Keski-Porin kirkko klo 22, jouluyön musiikki, Kamarikuoro Vox Humana, johtaa Guido Kriik, urut Juhani Romppanen.

Raino Salminen

Noormarkun kirkko klo 22.
Pihlavan kirkko klo 22.
Teljän kirkko klo 22, jouluyön messu.
Länsi-Porin kirkko klo 23, jouluyön messu.

JOULUKIRKOT 25.12.
Ahlaisten kirkko klo 7.
Keski-Porin kirkko klo 8.
Lavian kirkko klo 8.
Länsi-Porin kirkko klo 8.
Pihlavan kirkko klo 8.
Reposaaren kirkko klo 8.
Teljän kirkko klo 8.
Ruosniemen kirkko klo 9.
Lassilan kirkko klo 10.
Lattomeren kirkko klo 10.
Metsäkappeli klo 10.
Noormarkun kirkko klo 10.
Väinöläinen kirkko klo 10.

Yterin kylpylähotellin ranta klo 10.
Preiviikin kirkko klo 12.
Jouluhartaudet: Kto 14 Porin seurakuntakeskus, joulupäivän iltapäivähetki. **Kto 18** Noormarkun pappila, joulun Valo.

TAPANINPÄIVÄN JUMALANPALVELUKSET 26.12.
Ahlaisten kirkko klo 10, joululaulukirkko.
Keski-Porin kirkko klo 10, messu.
Lavian kirkko klo 10, joululaulukirkko.
Noormarkun kirkko klo 10, messu.
Pihlavan kirkko klo 10, joululaulukirkko.
Teljän kirkko klo 10, messu.
Reposaaren kirkko klo 12, joululaulukirkko.

to 18, joka toinen viikko, viim. 8.12., alk. 19.1., 050 569 8420.

Yhteinen toiminta

Kehitysvammaistyö, Seurakuntakeskus, Itäpuisto 14, 2. krs. — Kehitysvammaisten päiväkerho ke 30.11. ja 14.12. 13–14.30. — Kehitysvammaisten iltakerho ti 29.11. ja 13.12. 17.30–19. — Kehitysvammaisten vanhemmat, Tukikeskus, ma 5.12. 13–14.30.
Mielenterveyskuntoutujat, Eteläpuisto 10 B, 2. krs., Tukikeskus, ma 28.11. ja 12.12. 13–14.30.
Hyvän Mielen Talo, Valtakatu 9. Hartaus to 8.12. 14.
Kuurot: Kuningas tulee jouluaavallus viittomakielelle tulkittuna pe 25.11. 12.30, Itäpuisto 14. — Joulujuhla Raumalla su 11.12., lähtö 10.45 Eteläpuisto 10 B edestä, ilm. Minnalle 1.12. menn. — Kauneimmat Joululaulut viitottuina su 18.12. 18, Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 15.
Näkövammaisten kerho: Joulujuhla to 8.12. 13–14.30, Porin seurakuntakeskuksen ravintolasali, 1.krs.

MASS IN ENGLISH
The Käppärä's small chapel. Anglican Church in Finland. Nov. 27 | Advent. 10 Mass. (Isa. 2. 1–5; Rom. 13. 11–14; Matt. 24.37–44). — Nov. 30 St Andrew. 18.30 Mass (Wisdom 3.1–9; Rom. 10. 9–18; Matt. 4. 18–22). — Dec. 4 10.00 II Advent. — Dec. 8 18.30 Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary. — Dec. 11 10.00

III Advent. — Dec. 14. 18.30 St. John of the Cross (Votive Mass).

ME MIEHET
Vierailu Muotitalo Ratsulaan pe 25.11., Antinkatu 17. Kahvit 17.30 alkaen, Cafe Ratsula 2. kerros. 18 ”Miten muodilla selviää bisneksessä ja suomalaisen mies, miten pukeudut?”, toimitusjohtaja Matti Ratsula, juonto Esko Salmi, hartaus Harjavalan kirkkoherra Tuomo Lindgren. Järj. Me miehet-toimikunta ja Kirkko Porissa.

METSÄKAPPELI
Lasten joulukirkko to 15.12. 9.30, Metsähautausmaa.

MIKONKATU 8
Kafe huone -ilta n. joka toinen la 19–23. 3.12. Chrois. — 17.12. ”Jouluspecial”. Brosef ja GFM, paikkana Porin Helluntaikirkko, Itsenäisyydenkatu 9, järj. yhteistyössä Porin Helluntaiseurakunnan kanssa.
Teetupa Beetel la 26.11. ja 10.12. 18–22. Sanaa, keskustelua, musiikkia, pientä naposteltavaa. Järj. Satakunnan Kansanlähetys ja Keski-Porin seurakunta.

MUMMUN KAMARI
Itäpuisto 14. Auki ma-to 11–15, pe 11–14, joulutauko 16.12.2016–8.1.2017.
Ma: Viikon avaus 11.30.
Shakkikerho 13. Suljettu 5.12. — **Ti: Tuulijumppa** 10.45. Käsitöiden ystävät 13, Kamarikerho. **Sanoja ja Säveliä** 29.11. 12. — **Ke: Eri-laisia toimintatuokioita** 13, 7.12. laupelejä Soilin johdolla. — **To: Tuulijumppa** 12. **Hartaus** 13. **Kau-**

neimmat Joululaulut 15.12. 14, ei hartautta erikseen. — **Su: Sunnuntaikerho** 13–15, viim. 11.12.
Mummun Kamari valmistautuu Suomi 100 -vuoden tapahtumiin kutomalla villasukkia esim. veteraaneille. Voit olla mukana lahjoittamalla meille Novitan Seitsemän veljesten -lankaa (esim. sininen, väri 124) tai valmiita sukkia, kiitos!
Kummikerho la 12–14, viim. 10.12.
Työtupa ke 10–13, viim. 7.12. Eteläpuisto 14, kellarikerros.
Kirsi Marmelan ”Jouluinen maisema” -näyttely esillä Mummun Kamariissa 15.12. asti.
Leskien klubi viim. ma 28.11. 15.30–17, joululauluja Pesofatipelimännen johdolla.

NAISTEN KAHVILA
Jouluun odotus su 4.12. 15, puhe Lähetysyhdistys Kylvään kotimaantien johtaja Hanna Lindberg, musiikki oopperalaulaja Ville Salonen ja pianisti Piia Hautala, Porin seurakuntakeskus 2. krs. Kahvi 5 e välilläjalla.

PORIN PARTIOILAIST
Partiolaisten soittohuone 6.12., lähtö 16 Liisanorilta, päättyy Partiomessuun Keski-Porin kirkolle 16.45.

SOTIEMME VETERAANIT
Hengellinen kuukausitilaisuus pe 16.12. 13.30–15, Porin seurakuntakeskus, 2. krs.

SUURET JOULUMYYJÄSET
Porin seurakuntakeskuksessa la 10.12.10–13, joulusarktelua, käsitöitä, jouluroukkaa, laatu- ja leivonnaisia, arvontaa.

taa, puffetissa kahvia ja puuttoa. Järj. eri vammaisjärjestöt sekä toimintaryhmät yht.työssä Porin evlut. seurakuntayhtymän seurakuntapalvelujen diakoniatyön kanssa.

TORSTAI-AKATEMIA
Luento to 15.12. 14, Porin seurakuntakeskus, Itäpuisto 14, Kauneimmat Joululaulut, kanttori Guido Kriik. Kaille avoin ja maksuton, ikäihmisten oma luentosarja. Tiedot: Mari Korhonen, Porin kesäyliopisto, p. 044 701 5961, Mikko Salonen, Keski-Porin srk, p. 044 730 9648, Ulla-Maija Virén, Porin seurakuntayhtymä, yhteinen diakonia, p. 0400 309 784.

Kristilliset yhdistykset

ESIKOISLESTADIOLAIST
Rukoushuone, Koivistonpuistikko 53: Myyjäiset, Kauneimmat Joululaulut ja joulupuu la 26.11. 16 alk. — Seurat su 27.11. ja 11.12. 15. — Talviseurat la 3.12. sekä su 4.12. 12 ja 18, lähetysmiehinä Pauli Nuutinen ja Reino Haimilahti. — Käsitöitä to 1.12. ja 15.12. 18. — Pyhäkoulu- ja raamatullista to 8.12. 18. — Muista tapahtumista ilmoitetaan erikseen.

EVANKELIUMIYHDISTYKSET
Väinöläinen kirkko: **Adventtilaunat** su 27.11. 14.30–15.30, ohjelmaa, pieni lahja osallistujille, maksuton. **Messu** su 16, kaksi pyhäkoulua eri ikäisille, kirkkokahvit:

Su 27.11. Johan Helkkula. — Su 4.12. Timo Nisula. — Su 11.12. Johan Helkkula.
Joulujuhla su 11.12. 15, puuro- ja kahvitarjoilu.
Sleyn rukoushuone, Varinkatu 3: Raamattuluento to 8.12. 18, aihe Room 4., Johan Helkkula. — Matongo-lähetyspiiri ke 14.12. 13.30. — Nuorten raamit ti 18.

ISRAEL-TYÖ RY
Tilaisuus su 11.12. 16, Esa ja Pirkko Keuru, Seurakuntakeskus, 1. krs.

ISRAELIN YSTÄVÄT
Hanukkajuhla to 8.12. 18, puhe Kari Penttinen, mus. Karmel-kuoro, Porin seurakuntakeskus.

KANSANLÄHETYKSET

Lähetyskoti, Seurakuntakeskus, 5. krs. satakunnanklfi, toimisto auki ma-to 10–15 tai sop. mukaan. — Epin piiri ma 16.30, parilliset viikot. — Startti-raamattupiiri ti 18. — Piirin sääntömääräinen syyskokous la 26.11. 14, mm. vuoden 2017 talousarvio ja toimintasuunnitelma. — Pienet joulumyyjät la 10.12. 10–13, joulukahvit lähetyskesken hyväksi, myynnissä Joulun Aika -joululehti, joulukortteja, kirjoja.
Porin seurakuntakeskus 5. krs. musiikkisali: Kohtaamispaikamessu su 17. Kahvit Lähetyskodilla, musiikki Houseband, lapsille pyhäkoulu. 27.11. ”Kuningas tulee nöyränä”, Sakari Leppänen, Heikki Hesso. — **2. krs. sali:** Raamattuopetukset su 27.11. 14–16: I) Miksi Jumala sallii kärsimyksen? II) Miten kohtaan kärsivän? KL-opiston raamatullinjan vastaava, lehtori Jarkko Haapanen. — Maakunnallinen joulujuhla su 11.12. 14, vieraina lähetit Hannu ja Päivi Heinonen, lähetyslentotyö, khra Mika Kyytinen, mus. Houseband, joulukahvit ja lähetysarjaiset.

NTKY
Esivallankatu 6: Sunnuntain yleisötilaisuus 27.11. 15, puhe lehtori Pirkko Heikkilä, lausuntaa Marja Vappula. — Joulumyyjät ti 6.12. 13–14.30, leivonnaisia, hilloa, mehua, käsitöitä, kahvitarjoilu ja arvontaa. — Joulujuhla su 11.12. 15, rovasti Niilo Suhonen ja Tiernapojat, kahvitarjoilu.

PORIN SEUDUN KRISTILLISET ELÄKELÄISET RY
Tilaisuus ti 29.11. 13, kahvit 12.30, Mikonkatu 8. — Joulujuhla ti 13.12. 13, kahvit 12.30, Seurakuntakeskus, 2. krs.

RAUHANYHDISTYKSET
Louhentie 4: Keskusteluilla la 26.11. 19. — Seurat su 27.11. 16. — Ompeluseurat ke 30.11. 18.30. — Joulumyyjät la 3.12. 17. — Seurat, perhe-sunnuntai 4.12. 14. — Itsenäisyysjuhla ti 6.12. 16. — Joulujuhla la 10.12. 18. — Seurat ja lasten joulujuhla su 11.12. 16. — Tiis-taikerho Inkeri ja Martti Mikko-lalla 13.12. 13.

SIIONINVIRSISEURAT
Jouluseurat to 8.12. 19, Seurakuntakeskus, 1. krs. Järj. Herättäjä-Yhdistys, Porin paikallisosasto.

Lämpöjärjestelmän nyt toteutettu uusiminen lisää selvästi kirkossakäynnin mukavuutta Lavian kirkossa. Kirkon virallinen käyttöönotto on joulukuun puolivälissä.

Lavian kirkon lämpöremontti valmis

Juhannuksen tienoilla alkanut Lavian kirkon lämpöremontti on saatu valmiiksi. Runsaat neljä kuukautta kestäneen remontin aikana kirkon lämmitysjärjestelmä vaihdettiin sähköstä maallämmöksi. — Ero entiseen on huomattava. Nyt kirkossa on aiempaa selvästi lämpimämpää ja myös lämpö on jakaumaltaan paljon tasaisempaa. Tietyksi vasta huippupakkasilla siten nähdään uuden järjestelmän todellinen toimivuus, kertoo kirkkoherra Anna-Kaisa Hautala. Remontin yhteydessä myös kirkon penkkejä maalattiin uusiksi muualta paitsi kirkkorakennuksen pohjoisosasta, jonka penkit on tuonempana tarkoitus vaihtaa monikäyttöisiin tuoleihin. Ensi vuodelle ajoitettu toimenpide vaatii vielä myös Museoviraston lausunnon ja Kirkkohallituksen vahvistuksen. Lämpöremontti maksoi 330 000 euroa, josta summasta 60 prosenttia saatiin Kirkkohallituksen rakensuvustusrahoista. Samassa yhteydessä myös seurakuntatalon lämpöjärjestelmä vaihdettiin öljystä maallämmöksi. Vaikka kirkon käyttöönottojumaanpalvelus pidettiin pyhäinpäiviäviikonloppuna, tapahtuu virallisen luovutus joulukuun puolivälissä, sillä pientä viimeistelyä on tapahtunut vielä kuluvan kuun aikana.

MATTI KUHNA

Tiesitkö, että....

Ukkosmyrsky muutti Lutherin elämän

Reformaatitietoisku

- Talonpoikaisperheeseen syntyneen **Martti Lutherin** lupaavasti alkaneet lakimiesopinnot katkesivat vuonna 1505.
- Hyvä ystävä oli aiemmin kuollut ja Martti-nuorukainen joutui äkilliseen ukkosmyrskyyn. Salama iski lähelle ja Luther joutui kuolemankaupun valtaan. Hän teki lupauksen pyhälle Annalle, kaivosmiesten suojeluspälymiksi, että jos hän selviää myrskystä, hän menee luostariin.
- Nuori Luther piti lupauksensa ja hakeutui opiskelukaupunkinsa Erfurtin luostariin (augustinolaisuustariin). Luther opiskeli teologiaa eli oppia kristinuskosta ahkerasti ja valmistui teologian tohtoriksi 1512.
- Professorintyön lisäksi hän oli munkkina ja etsi sielunsa pelastusta askeesiin ja hartauden avulla.
- Paavalin kirjeitä tutkiessaan hän vihdoin löysi ulos umpikujusta. Kirjeissä kerrotaan, että pelastus on kiinni vain Jumalan armosta, joka tulee uskosta Kristukseen.
- Ukkosmyrskyssä Jumalalle annetulla lupauksella oli lopulta kauaskantoiset seuraukset.

hyvä kysymys

Millainen on 20-vuotias Porin kristillinen koulu tänään?

Porin Kristillinen koulu aloitti toimintansa vuonna 1996. Opetusta tarjotaan Porin ja ympäristökuntien oppilaille 1. luokalta 9. luokkaan asti. Vuodesta 1999 lähtien koulu on kuulunut valtionavun piiriin, joten luku-kausimaksuja ei ole.

Miten kristillisyyden on läsnä päivittäisessä opetuksessa, koulun hallituksen puheenjohtaja Miikka Lindroos? — Kristillisessä koulussa tähtäyspisteinä on oppilaan minuuden vahvistaminen. — Pyrimme huomioimaan jokaisen oppilaan yksilöllisyyden ja haluamme ylläpitää turvallista ja vapaata ilmapiiriä kaikessa koulun toiminnassa. Kristillinen maailman-

kuva ja arvot toteutuvat sekä arjen toimintakulttuurissa että erilaisissa tilaisuuksissa, tapahtumissa ja juhlissa.

Kun vanhemmat miettivät lastensa koulunaloitusta, mitkä ovat Porin kristillisen koulun ”kilpailuvälit”? — Lyhyesti sanoen kristillinen arvopohja, sopivan kokoinen koulu, hyvä opetus ja hyvä keskeinen sijainti.

Mikä on koulun oppilastilanne näillä hetkellä ja miltä näyttää tulevaisuus? — Tällä hetkellä koulussa on 85 oppilasta ja 17 esikoululaista. Odotamme oppilasmäärän kasvavan tasaisesti tulevaisuudessa.

Piispa Kaarlo Kallialan mukaan Raamatun kaikista kertomuksista olennaisimpia ovat ne jotka kertovat mitä Kristus teki. – Jos Jeesus jotain piti tärkeänä, se oli parantaminen.

”Sinun hyvyytesi ja rakkautesi ympäröivät minua”

Turun piispa **Kaarlo Kalliala** siunasi ja vihki käyttöön 16. marraskuuta Porin perusturvan Maantiekadun kaupunginsairaalan osastot T6 ja T7. — Kirkossamme tilat vihittiin Raamatun sanalla ja rukouksella. Tilojen siunauksessa ja käyttöön vihkimisessä ei leikata jotain irti maailmasta vaan tehdään näkyväksi että kaikki työ jossa tarkoitetaan toisen ihmisen parasta, on kutsunmystöä, aloitti piispa Kaarlo Kalliala puheensa vihkiessään peruskorjatut sairaala-osastot käyttöön. — Tuttu paimensalmi 23 ei suoraan kerro terveydestä, sairaudesta tai parantamisesta, mutta minä kuulen sen puhuvan hoivasta ja huolenpidosta, vieläpä aivan ylittämättömällä tavalla: ”Herra on minun paimenen, ei minulta mitään puutu. Hän vie minut vihreille niityille, hän

johtaa minut vetten ääreen, siellä saan levätä...” piispa Kalliala jatkoi ja kertoi raikkaan virtaavan veden kuvaavan Jumalan hyvyyttä. — Hienoa olisi jos psalmin viimeinen, Jumalaan viittaava jae sopisi myös täällä hoitoa saavan suuhun, ihmisen viestinä ihmiselle: ”Sinun hyvyytesi ja rakkautesi ympäröivät minua kaikkina elämäni päivinä”. Uusittujen tilojen kodinomaista viihtyvyyttä lisäävät paikallisten taiteilijoiden teokset, joita on kaikissa potilashuoneissa, käytävillä ja porraskäytävissä. Osastojen peruskorjauksen yhteydessä sairaalan kellari-tiloihin kunnostettiin myös erilliset vainajien säilytystilat ja jäähyäshuone.

TEKSTI JA KUVAT RAINO SALMIJÄRVI

Osastoille on hankittu alueen taiteilijoilta sävymaailmaan sopivaa taidetta teemoilla ”Vesi vanhin voitehista” ja ”Luonto kasvuun sekä elämän kuvaajana”.

RAINO SALMIJÄRVI

Vapaaehtoistyöstä tuli elämään uusi suola

Markku Kaanaa on ottanut asiakseen auttaa turvapaikanhakijoita.

Toistakymmentä nuorta turvapaikanhakijaa astuu junasta ulos Porin rautatieasemalla. Nähdessään Markku Kaanaa he tervehtivät tätä toverillisen riehakkaasti.

Kyse on Karkun evankelisesta opistossa opiskelevista nuorista miehistä, joiden kuljetuksesta junalle ja takaisin Kaanaa huolehtii ystäviensä kanssa joka maanantai ja perjantai.

— Päätin sitoutua tähän työhön luettuani Raamatusta kohdan Luuk 6:31, jossa sanotaan, että "Ja niin kuin te tahdotte ihmisten teille tekävän, niin tehkää tekin heille." Tässä Vapahtajan kehotuksessa ei sanottu, ettei se koskisi myös Markku Kaanaa, hän kertoo.

Virvoittavaa työntekoa

Kaanaa kiinnostui vapaaehtoistyöstä muutama vuosi sitten jäätyään osa-aikaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle.

— Monen mutkan kautta päädyin SPR:n järjestämään ja vapaaehtoisille tarkoitettuun tulijan tukena -koulutukseen.

Kaanaa mukaan kaikki turvapaikanhakijat eivät kestä tilanteensa aiheuttamaa henkistä painetta, vaan vetäytyvät masentuneina omiin oloihinsa ja passivoituvat.

— Kerran menin Liinaharjaan yhden tällaisen nuoren miehen luo ja pyysin häntä kanssani kaupungille. Kävimme muun muassa kaupoissa ja sitten kahvilla Mummun Kammariilla. Hän virkistyi, kiitteli ja kysyi lopuksi, voisiko hän joskus pyytää minulta apua, jos tarvis. Vastasin, että ilman muuta.

Yhden kerran Kaanaa kyyditsi Porista kolme turvapaikanhakijaa maataloustöihin Vesantoon Pohjois-Savoon.

— Aivan selvästi heistä huomasin sen, että omilla käsillä työskentely teki heille tosi hyvää.

Markku Kaanaa on saanut turvapaikanhakijoista itselleen uusia ystäviä. Kerran hänet kutsuttiin kiitokseksi muutaman muun vapaaehtoisen kanssa hienolle irakilaiselle aterialle.

Rajat oltava

Vaikka Kaanaa on auttaja ja rinnalla kulkija, ei hänen silti ole juurikaan tarvinnut laittaa autettaville rajoja.

— Näin on käynyt oikeastaan vain kerran. Turvapaikanhakijat ovat iltavirkkuja ja aloittavat aktiivisen viestittelyn vasta iltayhdeksän jälkeen. Joskus olen joutunut toteamaan jollekin, etten ala selvittelemään hänen junalippuasioitaan iltakymmeneltä.

Kaanaa itse arvelee, ettei hänen rajojaan ole kokeiltu ehkä siksi, koska hänestä huokuu tietty jämäkkyys.

Vain kerran turvapaikanhakija on soittanut Kaanaalle keskellä yö-

tä. Kyseessä oli kristityksi kääntynyt nuori mies, jonka toiset turvapaikanhakijat olivat juuri pahoinpidelleet.

— Hän kysyi minulta neuvoa. Kehotin häntä tekemään rikosilmoituksen. Kymmenen minuuttia myöhemmin hänen kaverinsa sitten soitti minulle ja kertoi, että oli ottanut tämän oman huoneensa suojiin.

Tulkkeja tarvittaisiin

Kaanaa ei pidä aktiivisesti uskonasioita esillä, mutta on aina valmis vastaamaan, jos joku alkaa kysellä.

— Silloin loppuvat muut kiireet. Olen pannut merkille, että muslimit

kunnioittavat sellaista kristittyä, joka on vakaumuksensa kanssa tosisaan ja vilpiton.

Porin seurakuntayhtymä voisi Kaanaan mielestä auttaa turvapaikanhakijatyötä järjestämällä avuksi tulkkeja.

— On paljon sellaisia maahanmuuttajia, jotka eivät puhu lainkaan englantia. Heidän kanssaan kommunikoidessani tarvitsen lehtiä, johon tilanteen mukaan kirjoittelen numeroita ja teen asiaa havainnollisia piirroksia. Myös älypuhelimien käännösohjelmalla on usein käyttöä.

TEKSTI JA KUVA: MATTI KUHNA

Fakta

Markku Kaanaa

- Syntynyt Porin maalaiskunnassa 1948.
- Koulutukseltaan koneinsinööri.
- Tehnyt työuransa suunnittelutehtävissä teollisuudessa, metalliosaston ammattiainien opettajana ammattikoulussa sekä viimeksi harjoittelusuunnittelijana Satakunnan ammattikorkeakoulussa Tekniikan toimialalla.
- Jäi eläkkeelle 1.4.2015.
- Eronnut, kaksi aikuista tytärtä, joista toinen on miehensä kanssa lähetystyössä Norjassa.
- Harrastaa uintia, pyöräilyä ja kuntoilua.

millai muute?

Lähetyspiiri iso osa elämää

Vuonna 2006 eläkkeelle jäänyt uskonnon ja psykologian opettaja **Marketta Lehto** on todellinen tehopakkaus Keski-Porin seurakunnan lähetystoimikunnassa.

Mahtuuko elämääsi muuta kuin lähetyspiiri?

— Elämääni mahtuu todella paljon seurakunnan toimintaa, esimerkiksi raamattupiirejä ja rukousryhmiä sekä Naisten Kahvilan ja Kristillisten eläkeläisten toimintaa. Yksi ystäväni sanoi minulle kerran, että harrastan pelkkää seurakuntaa.

Mikä sai sinut alun perin lähtemään mukaan lähetystoimintaan?

— Lähetystyö on minusta todella tärkeää. Olen koko elämäni ollut lähetysihminen.

Useita minulle läheisiä ihmisiä on ollut lähetystyössä, ja olen saanut seurata lähetystyötä läheltä. Se varmasti suurin tekijä omassa suhtautumisessani lähetystyöhön.

30 vuoden uran uskonnonopettajana tehtyäsi sinulla on varmasti jokin mielipide siitä, että uskontoa ja elämäntutkimusta on opetettava kouluissa?

— Ajattelen, että luterilainen uskonnonopetus on niin avaraa, että sen sisältö sopii kaikille. Kaikkien tarvitsevat tiedot maailman uskonnoista tänä päivänä vielä enemmän kuin aiemmin.

— Elämäntutkimustiedon kannattajille erillään pitäminen on varmaankin tärkeämpää, koska he eivät halua uskonnonopetusta.

En usko, että opetuksen yhdistäminen olisi koululle ja kirkolle kovinkaan merkittävä juttu.

Keski-Porin nimikkolähetettä vieraili Porissa syyskuun aikana. Millainen tunnelma lähettiläisistä jäi? Mitä maailmalla on lähettiläisten mukana meneillään?

— Lähettiläisistä olivat mahtavia. Saimme vieraiksi Etiopian lähetin, sekä Senegalissa olevan lähettiläisjärjestön. Nimikkolähettiläiset antavat kasvot lähetystyölle.

— Etiopiassa on kovasti poliittista epävarmuutta. Kuitenkin Etiopian kristillinen kirkko kasvaa parhaillaan todella nopeasti.

— Senegalin lähettilästä kuulin, että siellä eri uskonnot elävät hyväksyvästi rinnakkain. Esimerkiksi paikallinen katolilainen

kirkko on ottanut käyttöönsä luterilaisten tekemän Raamatun käännöksen, ja islamistinen kirkko elää sulassa sovussa rinnakkain kristillisten kirkkojen kanssa. Täällä meillä voitaisiin ottaa esimerkkiä uskontojen rauhanoimasta rinnakkainelosta.

Miksi lähetystyö on seurakunnille tärkeää?

— Lähetystyö on seurakunnassa kaikkien arvojen suurin mittari. Lähetystyö edistää aina ihmisarvoa ja ihmisten hyvinvointia maailmalla.

VAULA WRANG

